

RAPORT INTERMEDIAR
Realizat în cadrul
STRATEGIEI DE DEZVOLTARE
A SERVICIILOR SOCIALE

PRIMĂRIA TULGHEȘ
JUDEȚUL HARGHITA
2014-2020

Raport intermediar

Elaborare Strategie de Dezvoltare

Servicii Sociale

Comuna TULGHEȘ
Județul HARGHITA

Consultant
ANDERSSEN CONSULTING GROUP SRL

Introducere

Pentru fundamentarea elaborării Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale ale Comunei Tulgheș 2014 - 2020, Județul Harghita, a fost necesară realizarea unei cercetări prin anchetă asupra populației Comunei Tulgheș și a unei documentări vaste asupra resurselor existente.

În cele ce urmează sunt prezentate:

- Informații oficiale ale comunei Tulgheș și Serviciile Sociale pe care le prezintă;
- Stabilirea unor indicatori socio-economici pentru implementarea proiectelor la nivelul Comunei Tulgheș;
- Secțiunea descriptivă a soluției de materializare a conceptului de anchetă la nivelul Comunei Tulgheș;
- Rezultatele studiului realizat la nivelul populației din comuna Tulgheș;
- Cadrul legislativ în care trebuie să se desfășoare activitățile proiectate în Strategia de Dezvoltare a Serviciilor Sociale.

Metodologia urmată este explicată în secțiunea cu același titlu, din prezentul raport intermediar.

Ramân la dispoziția dumneavoastră cu eventuale clarificări, dacă vor fi necesare și pentru viitoare colaborări.

Cornel Berteza Hanganu
director dezvoltare și planificare strategică

Mobil: 0040.748.417.346 | 0040.733.011.111

E-mail: cornel.bertea@anderssen.ro

CUPRINS

1. STADIUL DE IMPLEMENTARE AL CONTRACTULUI	7
2. METODOLOGIA DE ELABORARE A STRATEGIEI	11
2.2. GRUPURILE ȚINTĂ ALE STRATEGIEI	18
3. CONTEXT	23
3.1. CONTEXT EUROPEAN	25
3.2. CONTEXT NAȚIONAL	26
3.3. CONTEXT JUDEȚEAN	33
4. PREZENTAREA COMUNEI TULGHEȘ	35
4.1. LOCALIZARE ȘI TERITORIU	37
4.2. ISTORICUL COMUNEI TULGHEȘ	39
4.3. CLIMĂ, VEGETAȚIE ȘI SOL	40
4.4. DEMOGRAFIE	41
4.4.1. Populația stabilă din comuna Tulgheș	41
4.4.2. Populația pe vârste și sexe din comuna Tulgheș	42
4.4.3. Numărul căsătoriilor și al divorțurilor din comuna Tulgheș	43
4.4.4. Numărul copiilor născuți vii în comuna Tulgheș	44
4.4.5. Numărul persoanelor decedate în comuna Tulgheș	45
5. INDICATORI SOCIO - ECONOMICI	47
5.1. Prezentarea serviciilor sociale	49
5.2. Infrastructura școlară și evoluția populației școlare	50
5.2.1. Evoluția copiilor înscriși în grădinițe	50
5.2.2. Evoluția copiilor înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special)	51
5.2.3. Evoluția copiilor înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special)	51
5.3. Situația persoanelor cu handicap din comuna Tulgheș	52
5.4. Cheltuieli anuale cu protecția socială a șomerilor	53
5.5. Numărul șomerilor înregistrați în comuna Tulgheș	55
5.6. Numărul de copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate	56
5.7. Ajutorul social acordat pentru încălzirea locuinței	57
5.8. Numărul de persoane beneficiare de alocația de susținere a familiei	58
5.9. Numărul de pensionari la nivelul comunei Tulgheș	59
5.10. Numărul de pensionari la nivelul județului Harghita	60
5.11. Familii cu risc social	61

5.12. Numărul de cantine sociale și beneficiarii din Județul Harghita	62
5.13. Numărul copiilor aflați în plasament familial	63

6. STUDIU ASUPRA OPINIEI POPULAȚIEI CU PRIVIRE LA DEZVOLTAREA SOCIALĂ A COMUNEI TULGHEȘ 65

6.1. METODOLOGIA CERCETĂRII	67
6.1.1. Eșantionare	68
6.1.2. Implementarea acțiunii	68
6.2. REZULTATELE STUDIULUI	69
6.2.1. Capacitatea populației de a-și găsi un loc de muncă pe termen scurt, mediu și lung	70
6.2.2. Distanța la care populația ar fi dispusă să facă naveta pentru asigurarea nevoilor zilnice	72
6.2.3. Opinia populației asupra comunei Tulgheș ca loc de creștere și educare a copiilor	74
6.2.4. Grupuri defavorizate în comuna Tulgheș care necesită sprijin din partea Primăriei și a Autorităților Publice Locale	78
6.2.5. Grupuri defavorizate care ar trebui sprijinite mai mult în viitor	79
6.2.6. Repartizarea populației după existența persoanelor plecate la muncă în străinătate	80
6.2.6.1. Numărul de persoane plecate la muncă în străinătate	80
6.2.6.2. Țările în care sunt plecate să muncească persoanele din gospodărie	81
6.2.6.3. Repartizare după existența persoanelor plecate la muncă în străinătate și numărul copiilor prezenți în gospodărie	81

7. PRIORITĂȚI, POLITICI ȘI CADRUL JURIDIC 83

1. STADIUL DE IMPLEMENTARE AL CONTRACTULUI

PRIMĂRIA TULGHEȘ
JUDEȚUL HARGHITA
2014

STADIUL DE IMPLEMENTARE AL CONTRACTULUI

În cadrul contractului de Elaborare a Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale s-au efectuat următoarele etape:

1. Documentarea în vederea implementării proiectului de elaborare a strategiei;
2. Pregătirea terenului pentru identificarea și culegerea datelor;
3. Analiza surselor statistice (analiză teritorială a zonei, analiza stadiului de implementare a Serviciilor Sociale, analiza Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale la nivelul Județului Harghita);
4. Analiza și pregătirea contextului National și Județean de implementare a Serviciilor Sociale;
5. Elaborarea primei părți a Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a Comunei Tulgheș, Județul Harghita;
6. Prelucrarea statistică a datelor necesare în elaborarea strategiei la nivel județean;
7. Prelucrarea datelor la nivel local din sursele Consiliului Local dar și intercorelarea cu datele din ancheta socio-economică realizată la nivelul Comunei Tulgheș cu ocazia Elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală 2014-2020;

8. Interpretarea datelor și stabilirea obiectivelor generale pentru Strategia de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a Comunei Tulgheș, Județul Harghita.

Ațiuni ce urmează a fi întreprinse:

1. Propunerea obiectivelor generale și discutarea lor în cadrul unui focus group în cadrul Consiliului Local Tulgheș;
2. Stabilirea obiectivelor specifice pentru implementarea Strategiei de Dezvoltarea a Serviciilor Sociale;
3. Identificarea proiectelor ce se pot realiza la nivelul comunei Tulgheș;
4. Identificarea surselor de finanțare și a portofoliului de proiecte, cât și alocarea acestora în timp în perioada 2014-2020;
5. Stabilirea indicatorilor de performanță în implementarea strategiei;
6. Prezentarea strategiei în variantă finală în Consiliul Local pentru aprobare.

2. METODOLOGIA DE ELABORARE A STRATEGIEI

PRIMĂRIA TULGHEȘ
JUDEȚUL HARGHITA
2014

METODOLOGIA DE ELABORARE A STRATEGIEI

Scop, misiune și viziune

Strategia prezentă își propune asigurarea unui cadru de acțiune la nivelul Comunei Tulgheș în concordanță cu prioritățile județene, naționale și europene în domeniu, menite să contribuie la îmbunătățirea situației sociale și economice a grupurilor vulnerabile din Comuna Tulgheș.

În perioada 2014-2020, prioritățile de acțiune ale Consiliului Local din Comuna Tulgheș sunt:

- ✓ Dezvoltarea serviciilor comunitare integrate;
- ✓ Implementarea unui pachet minim de servicii sociale adresat copiilor din zonele rurale sărace;
- ✓ Intensificarea eforturilor în sensul eliminării barierelor de atitudine și mediu, în vederea reabilitării și reintegrării persoanei cu dizabilități;
- ✓ Promovarea participării persoanei cu dizabilități la viața comunității;
- ✓ Trecerea de la îngrijirea instituționalizată la îngrijirea bazată în și prin comunitate;
- ✓ Prevenirea oricărei forme de violență asupra copilului, precum și îmbunătățirea structurii și calității serviciilor sociale.

Comuna Tulgheș are în vedere implementarea unui sistem de asistență socială descentralizat, proactiv, eficace și eficient, cu accent pe întărirea capacității și rolului familiei, orientat spre îngrijirea în cadrul comunității a persoanelor în situații de vulnerabilitate.

Premisele strategiei

A. **Reforma sistemului de servicii sociale** prin transformarea acestuia dintr-un sistem pasiv într-unul proactiv;

B. **Schimbarea accentului de pe asistența acordată individului** pe construirea măsurilor de protecție socială în jurul protecției familiei, prin creșterea gradului de securitate socială dar și a responsabilității individuale printr-o politică socială centrată pe copil și familie, care să încurajeze o îmbătrânire demnă și bazată pe un sistem integrat de servicii și prestații sociale pentru grupurile vulnerabile;

C. **Promovarea responsabilității sociale** prin conștientizarea cu privire la importanța și beneficiile implicării sociale a individului în comunitate;

D. **Utilizarea fondurilor europene pentru reformarea sistemului de asistență socială**, sprijinirea incluziunii sociale și combaterea discriminării;

E. **Consolidarea cooperării dintre sectorul public și organizații neguvernamentale.**

Obiectivul general al prezentei strategii îl reprezintă diversificarea și dezvoltarea serviciilor de asistență socială prin asigurarea aplicării politicilor sociale din domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități în vederea asigurării de servicii sociale de calitate care să aibă o abordare integrată a nevoilor, în relație cu situația economică, starea de sănătate, nivelul de educație și mediul social de viață al beneficiarilor.

Prezenta strategie se focalizează pe protejarea, apărarea și garantarea tuturor drepturilor omului și copilului așa cum sunt menționate în Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, în contextul ansamblului drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin implementarea ei se va asigura creșterea calității vieții copiilor și persoanelor aflate în situații de risc, urmărindu-se ca toate serviciile să respecte standardele minime naționale prevăzute prin reglementări legale, care pot fi verificate în mod periodic într-un sistem competent, coerent și unitar.

Strategia subliniază rolul primordial al familiei în creșterea, îngrijirea și educarea copilului, în asistența persoanei cu handicap, a persoanei vârstnice sau a oricărei alte persoane aflată în situație de

risc, de excludere socială și faptul că eforturile societății trebuie îndreptate în direcția întăririi și susținerii familiei în asumarea responsabilităților.

Totodată, se recunoaște faptul că responsabilizarea familiei în spiritul noului pachet legislativ, în domeniul asistenței sociale, nu se poate realiza fără o abordare sistematică a problemelor cu care se confruntă copiii și familiile acestora.

Principii și valori

Imperativul strategiei îl constituie bunăstarea beneficiarilor, asigurarea accesului la o gamă largă de servicii și prestații sociale, adaptate nevoilor individuale și de grup.

Întreg sistemul de asistență socială al Comunei Tulgheș, județul Harghita, trebuie să fie întemeiat și să funcționeze pe următoarele valori și principii generale:

a) solidaritatea socială, potrivit căreia întreaga comunitate participă la sprijinirea persoanelor vulnerabile care necesită suport și măsuri de protecție socială pentru depășirea sau limitarea unor situații de dificultate, în scopul asigurării incluziunii sociale a acestei categorii de populație;

b) subsidiaritatea, potrivit căreia, în situația în care persoana sau familia nu își

poate asigura integral nevoile sociale, intervine colectivitatea locală și structurile ei asociative și, complementar, statul, prin furnizorii publici și privați existenți la nivel de județ;

c) universalitatea, potrivit căreia fiecare persoană are dreptul la asistență socială, în condițiile prevăzute de lege;

d) respectarea demnității umane, potrivit căreia fiecărei persoane îi este garantată dezvoltarea liberă și deplină a personalității, îi sunt respectate statutul individual și social și dreptul la intimitate și protecție împotriva oricărui abuz fizic, psihic, intelectual, politic sau economic;

e) abordarea individuală, potrivit căreia măsurile de asistență socială trebuie adaptate situației particulare de viață a fiecărui individ; acest principiu ia în considerare caracterul și cauza unor situații de urgență care pot afecta abilitățile individuale, condiția fizică și mentală, precum și nivelul de integrare socială a persoanei; suportul adresat situației de dificultate individuală constă inclusiv în măsuri de susținere adresate membrilor familiei beneficiarului;

f) parteneriatul, potrivit căruia autoritățile publice centrale și locale, instituțiile publice și private, organizațiile neguvernamentale, instituțiile de cult recunoscute de lege, precum și membrii comunității stabilesc obiective comune,

conlucrează și mobilizează toate resursele necesare pentru asigurarea unor condiții de viață decente și demne pentru persoanele vulnerabile;

g) participarea beneficiarilor, potrivit căreia beneficiarii participă la formularea și implementarea politicilor cu impact direct asupra lor, la realizarea programelor individualizate de suport social și se implică activ în viața comunității, prin intermediul formelor de asociere sau direct, prin activități voluntare desfășurate în folosul persoanelor vulnerabile;

h) transparența, potrivit căreia se asigură creșterea gradului de responsabilitate a Administrației Publice Locale față de cetățean, precum și stimularea participării active a beneficiarilor la procesul de luare a deciziilor;

i) nediscriminarea, potrivit căreia persoanele vulnerabile beneficiază de măsuri și acțiuni de protecție socială fără restricție sau preferință față de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă,

religie, categorie socială, opinie, sex ori orientare sexuală, vârstă, apartenență politică, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată;

j) **eficacitatea**, potrivit căreia utilizarea resurselor publice are în vedere îndeplinirea obiectivelor programate pentru fiecare dintre activități și obținerea celui mai bun rezultat în raport cu efectul proiectat;

k) **eficiența**, potrivit căreia utilizarea resurselor publice are la bază respectarea celui mai bun raport cost-beneficiu;

l) **respectarea dreptului la autodeterminare**, potrivit căreia fiecare persoană are dreptul de a face propriile alegeri, indiferent de valorile sale sociale, asigurându-se că acestea nu amenință drepturile sau interesele legitime ale celorlalți;

m) **activizarea**, potrivit căreia măsurile de asistență socială au ca obiectiv final încurajarea ocupării, în scopul integrării/reintegrării sociale și creșterii

calității vieții persoanei și întărirea nucleului familial;

n) **caracterul unic al dreptului la beneficiile de asistență socială**, potrivit căruia pentru aceeași nevoie sau situație de risc social se poate acorda un singur beneficiu de același tip;

o) **proximitatea**, potrivit căreia serviciile sunt organizate cât mai aproape de beneficiar, pentru facilitarea accesului și menținerea persoanei cât mai mult posibil în propriul mediu de viață;

p) **complementaritatea și abordarea integrată**, potrivit căreia, pentru asigurarea întregului potențial de funcționare socială a persoanei ca membru deplin al familiei, comunității și societății, serviciile sociale trebuie corelate cu toate nevoile beneficiarului și acordate integrat cu o gamă largă de măsuri și servicii din domeniul economic, educațional, de sănătate, cultural etc.;

q) **concurența și competitivitatea**, potrivit căreia furnizorii de servicii sociale publici și privați trebuie să se preocupe permanent de creșterea calității serviciilor acordate și să beneficieze de tratament egal pe piața serviciilor sociale;

r) **egalitatea de șanse**, potrivit căreia beneficiarii, fără niciun fel de discriminare, au acces în mod egal la oportunitățile de împlinire și dezvoltare personală, dar și la măsurile și acțiunile de protecție socială;

s) **confidențialitatea**, potrivit căreia, pentru respectarea vieții private, beneficiarii au dreptul la păstrarea confidențialității asupra datelor personale și informațiilor referitoare la viața privată și situația de dificultate în care se află;

t) **echitatea**, potrivit căreia toate persoanele care dispun de resurse socio-economice similare, pentru aceleași tipuri de nevoi, beneficiază de drepturi sociale egale;

u) **focalizarea**, potrivit căreia beneficiile de asistență socială și serviciile sociale se adresează celor mai vulnerabile categorii de persoane și se acordă în funcție de veniturile și bunurile acestora;

v) **dreptul la liberă alegere a furnizorului de servicii**, potrivit căruia beneficiarul sau reprezentantul legal al acestuia are dreptul de a alege liber dintre furnizorii acreditați.

2.2. Grupurile țintă ale strategiei

În domeniul protecției copilului

Prezenta strategie vizează toți copiii de pe teritoriul Comunei Tulgheș, precum și copiii aflați în străinătate, copiii fără cetățenie, copiii refugiați și copiii străini aflați pe teritoriul Comunei Tulgheș în situații de urgențe.

Din acest grup țintă, categoriile care necesită o atenție deosebită sunt:

a) Copiii aflați la risc de separare de părinți

Din acest grup fac parte copiii din familii aflate în situație de criză (de ex: calamități naturale, lipsa unei locuințe, pierderea veniturilor, familii cu mulți copii sau familii monoparentale, lipsa unui loc de muncă sau a unei locuințe corespunzătoare, consum de alcool, relațiile familiale conflictuale, plecarea la muncă în altă localitate sau în străinătate a părinților sau a unuia dintre ei, boli cronice sau dizabilități, sarcini timpurii, etc.) pentru care modalitatea de intervenție trebuie să fie rapidă.

Pentru acești copii, planul de servicii va trebui să cuprindă și măsuri imediate care, deocamdată, nu sunt expres prevăzute în lege, de natură să susțină familia până la punerea în drepturi și ieșirea din situația care a generat criza.

b) Copiii separați de părinți

Pentru copiii aflați în plasament la o persoană/ familie, la asistent maternal sau într-un serviciu rezidențial, planul individualizat de protecție trebuie să aibă drept finalitate o soluție cu caracter permanent: reintegrarea în familie, adopția națională sau integrarea socio-profesională. În categoria copiilor separați de părinți se încadrează și cei ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate. Pentru unii dintre aceștia situația separării de părinți este cu atât mai gravă cu cât sunt lăsați în grija unor membri ai familiei extinse sau a unor cunoștințe de familie, nenominalizate ca reprezentanți legali ai copiilor, fapt care conduce la imposibilitatea, pentru acești copii, de a beneficia de drepturile care li se cuvin, potrivit legii, sau la intrarea lor, ca unică alternativă, în sistemul de protecție specială.

c) Copiii părăsiți în unități sanitare

Pentru copiii nou născuți sănătoși sau cu diferite dizabilități, dar și pentru copiii de diferite vârste, părăsiți în diferite unități sanitare, trebuie să se dispună plasamentul în regim de urgență când starea de sănătate, a acestora, o permite. La înlocuirea măsurii de protecție în regim de urgență cu măsura plasamentului, se va avea în vedere cu prioritate plasamentul copilului în familia extinsă, în rețeaua socială a familie, iar dacă nu

este posibil, copilul va beneficia de asistență maternală.

Este interzis plasamentul copilului cu vârsta cuprinsă între 0-2 ani în sistem rezidențial, cu excepția copilului încadrat în grad de handicap, care poate fi plasat în centre de plasament specializate pentru protecția copilului cu handicap.

d) Tinerii beneficiari ai unei măsuri de protecție

Tânărul care a dobândit capacitate deplină de exercițiu și a beneficiat de o măsură de protecție specială, dar care nu își continuă studiile și nu are posibilitatea revenirii în propria familie, fiind confruntat cu riscul excluderii sociale, beneficiază, la cerere, pe o perioadă de până la 2 ani, de protecție specială, în scopul facilitării integrării sale sociale. Beneficiază de protecție specială tinerii aflați în sistem, care își continuă studiile într-o formă de învățământ de zi, până la vârsta de 26 de ani.

Pentru acești tineri se asigură servicii de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă în centre, participarea la programe de calificare profesională, sprijin în găsirea unui loc de muncă și în continuarea studiilor universitare pentru unii dintre aceștia.

e) Copiii abuzați, neglijați

În această categorie se încadrează copiii ai căror părinți sunt plecați în străinătate

sau supuși exploatarei. Abuzul, neglijarea și exploatarea sunt forme de rele tratamente produse de către părinți sau orice altă persoană aflată în poziție de răspundere, putere sau în relație de încredere cu copilul, care produc vătămare actuală sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea și demnitatea. În această categorie sunt incluși și copiii traficați, exploatați prin muncă, exploatați sexual în scopuri comerciale, copiii expuși migrației ilegale, copiii neacompaniați aflați pe teritoriul altor state, copiii repatriați sau copiii refugiați.

f) Copiii străzii

La nivelul Comunei Tulgheș din acest grup fac parte copiii care se află pe stradă trimiși de familie pentru a câștiga bani prin diverse munci, cerșit sau mici furturi.

g) Copiii delincvenți

Din acest grup fac parte atât copiii care au săvârșit o faptă penală dar nu răspund penal, cât și cei care răspund penal. Astfel, copiii care nu răspund penal sunt cei care nu au împlinit vârsta de 14 ani și cei cu vârsta între 14 și 16 ani dacă se dovedește că au săvârșit fapta fără discernământ; copiii care răspund penal sunt cei care au vârsta între 14 și 16 ani dacă se dovedește că au săvârșit fapta cu discernământ și cei care au împlinit vârsta de 16 ani.

h) Copiii născuți prematur sau care prezintă semne de întârziere în dezvoltarea abilităților/ deprinderilor

Toate lucrurile de care au nevoie copiii pentru dezvoltare trebuie să corespundă fiecărui stadiu de dezvoltare în parte. Neasigurarea unor nevoi ale copilului este asociată cu o serie de probleme, cum ar fi instabilitatea sistemului de pedeapsă și recompensă sau lipsa modelelor de autonomie.

i) Copiii cu dizabilități, infectați cu HIV/ bolnavi SIDA și boli cronice grave

Din acest grup fac parte copiii încadrați într-un grad de handicap, copiii din învățământul special și cei integrați în învățământul de masă, copiii infectați cu HIV sau bolnavi SIDA, precum și cei cu boli cronice grave (de exemplu cancer). Abordarea acestui grup de copii se bazează pe Clasificarea Internațională a Funcționării, Dizabilității și Sănătății aprobate în anul 2001 de către Organizația Mondială a Sănătății.

j) Copiii cu tulburări de comportament

În contextul actual, acest grup de copii se află la risc de a fi separați de familie și uneori de a fi integrați în învățământul special din cauza lipsei de servicii adecvate în toate cele trei sisteme cu care aceștia interferează, respectiv sănătate, educație și protecția copilului. Prezenta strategie are în vedere și ameliorarea în fapt a situației reale a acestei categorii de copii.

k) Copiii aparținând minorităților etnice

Din cadrul acestui grup, se acordă o atenție sporită copiilor din comunitatea romă.

Strategia se adresează și părinților, atât în calitate de beneficiari direcți ai serviciilor sociale, alături de copii, cât și în vederea responsabilizării lor în creșterea, îngrijirea și educarea propriilor copii.

Totodată, strategia are în vedere profesioniștii care interacționează cu copiii, precum și comunitatea locală Tulgheș.

În domeniul protecției adultului

Persoanele adulte sunt subiect al prezentei strategii, din această categorie făcând parte persoanele adulte care se află în situații de risc de marginalizare socială, cele fără locuință, cele care suferă de anumite boli grave, persoanele cu diferite adicții și aparținătorii acestora sau persoanele care se află în imposibilitatea de a se îngriji singure.

Persoanele vârstnice sunt cele care se află în situații de marginalizare sau de excluziune socială. Din această categorie fac parte și persoanele care nu au familie care să le ofere suport emoțional, financiar, locativ, etc.

Persoanele adulte cu handicap sunt toate persoanele care au fost încadrate într-un grad de handicap, de către Comisia de evaluare, indiferent dacă sunt instituționalizate sau sunt în familie.

Tinerii care părăsesc sistemul de protecție sunt cei care părăsesc sistemul de plasament și care nu au reușit să se integreze socio-profesional.

Victimele violenței domestice sunt acele persoane adulte a căror viață le este pusă în pericol în familie, din cauza violenței unuia dintre parteneri sau a altui membru din familie.

Persoanele fără adăpost sunt acele persoane/ familii care, din motive imputabile sau neimputabile, au pierdut locuința, sau cele care nu au avut niciodată o locuință și care momentan locuiesc în stradă.

3. CONTEXT

PRIMĂRIA TULGHEȘ
JUDEȚUL HARGHITA
2014

3.1. Context european

La elaborarea Strategiei Locale de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a Comunei Tulgheș, am luat în considerare, ca instrument orientativ, Strategia Europa 2020, care în domeniul social se bazează pe următoarele obiective principale:

- **75%** din populația cu vârsta cuprinsă **între 20 și 64 de ani** ar trebui să aibă un loc de muncă;
- **3%** din PIB-ul UE ar trebui investit în cercetare-dezvoltare (C-D);
- rata abandonului școlar timpuriu ar trebui redusă sub nivelul de **10%** și cel puțin **40%** din generația tânără ar trebui să aibă studii superioare;
- numărul persoanelor amenințate de sărăcie ar trebui **reduc cu 20 de milioane**.

Aceste obiective sunt interconectate. Fiecare stat membru adaptează strategia Europa 2020 la situația sa specifică, propunând ca aceste obiective ale UE să fie transpuse în obiective și traiectorii naționale.

„Platforma Europeană pentru combaterea sărăciei și a excluziunii sociale: un cadru european pentru coeziune socială și teritorială” din 2010, constituie instrumentul de sprijin pentru obiectivele sociale ale UE și Strategiei Europa 2020, având ca scop promovarea și concentrarea acțiunilor în jurul țintei europene de combatere a sărăciei, mobilizarea de noi actori și consolidarea angajamentului politic.

Documentul promovează o abordare integrată a luptei împotriva sărăciei, bazate pe **5 domenii de acțiune**, după cum urmează:

1. Abordarea integrată a politicilor de incluziune pentru:

- creșterea accesului la ocupare și asigurarea protecției sociale și accesului la serviciile esențiale;
- elaborarea de politici educaționale pentru tineri și integrarea migranților.

2. Utilizarea mai eficientă a fondurilor structurale prin :

- ghidarea resurselor necesare către incluziunea socială;

- facilitarea accesului la finanțare, pentru organizațiile mici și grupurile care se confruntă cu dezavantaje multiple.

3. Promovarea inovării sociale în scopul asigurării unei expertize europene în:

- definirea de principii comune în elaborarea, implementarea și evaluarea experimentelor sociale;
- utilizarea instrumentelor financiare existente, pentru a sprijini inovarea și experimentarea socială.

4. Realizarea de parteneriate efective cu societatea civilă și sprijin pentru economia socială, prin:

- adaptarea cadrului legal și administrativ al UE în vederea consolidării potențialului economiei sociale;
- susținerea sectorului economiei sociale pentru stimularea implicării societății civile, cooperarea cu partenerii sociali și sprijinirea dezvoltării economiei sociale.

5. Accelerarea procesului de coordonare a politicilor la nivelul statelor membre prin:

- asumarea țintei de reducere a sărăciei care va îmbunătăți angajamentul politic și va responsabiliza statele membre în acest sens.

3.2. Context național

Dezvoltat rapid după 1990, sistemul de asistență și protecție socială a avut mai degrabă un caracter fragmentat, constituit mai ales în jurul unor situații de criză, fără priorități clar stabilite. Astfel, sistemul a urmărit asigurarea unei protecții minimale, iar legislația adoptată în această perioadă a avut în vedere dezvoltarea unui sistem de beneficii pentru depășirea perioadei de tranziție către o economie de piață.

De asemenea, încercarea de descentralizare rapidă care a avut loc mai ales după 1997 a generat incoerență organizațională, costuri sociale ridicate, și a scăzut capacitatea de supervizare și control, în același timp funcționând mai multe instituții de coordonare pe domenii sectoriale cum sunt **copiii în dificultate**, **persoanele vârstnice**, **persoanele cu dizabilități**, etc.

Adoptarea Legii 705/2001 privind sistemul național de asistență socială, a constituit pasul decisiv în crearea coerenței legislative și instituționale, deschizându-se calea reformei și dezvoltării sistemului național de asistență și protecție socială. Coordonarea întregii activități de asistență socială era apanajul Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, căruia îi erau subordonate instituții ca Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități, Agenția Națională pentru Protecția Familiei, dar totodată, existau și o serie de comisii organizate la nivelul instituțiilor prefectului și al instituțiilor descentralizate.

La nivel local, implementarea măsurilor de asistență și protecție socială se realizează în principal de către Consiliul Local prin direcția socială.

Astfel, Autoritățile Publice Locale au responsabilități accentuate în stabilirea drepturilor de asistență socială, cât și în furnizarea suportului financiar și în servicii. În același timp se consolidează rolul consiliilor județene în dezvoltarea activității de asistență socială la nivel județean și în organizarea și susținerea activităților de asistență socială la nivel local. Activitatea de protecție a drepturilor copilului și a persoanelor cu dizabilități este apanajul direcțiilor generale de

asistență și protecție socială din subordinea consiliilor județene.

În plus, ținând cont de integrarea României în Uniunea Europeană, componentele sistemului trebuie să își redefinească rolurile și să își asume responsabilități noi, care să aibă ca rezultat integrarea optimă a cetățenilor în comunitate.

Strategia de dezvoltare a sistemului de asistență și protecție socială reprezintă un instrument de organizare și evaluare a dezvoltării sectorului public de asistență socială în acord cu principiile și obiectivele cuprinse în documentele comunitare, naționale și regionale.

Domeniul asistenței și protecției sociale este un domeniu cu implicații foarte puternice în viața economico-socială, în cadrul căruia se pot distinge mai multe problematici sau subdomenii, dintre care cele mai importante sunt: protecția copilului, protecția persoanelor adulte cu dizabilități, protecția persoanelor vârstnice, protecția victimelor violenței în familie, prevenirea și combaterea consumului de droguri (tutun, alcool, stupefiante) și egalitatea de șanse.

Asistența socială este o parte a protecției sociale și are drept obiectiv protejarea persoanelor care, din motive de natura economică, fizică, psihică sau socială, nu au posibilitatea să își asigure nevoile

sociale, să își dezvolte propriile capacități și competențe pentru a se integra social. Accesul la beneficii și servicii sociale reprezintă un mijloc de întărire a coeziunii sociale și de reducere a excluderii sociale.

Gradul de civilizație și dezvoltare a unei societăți se măsoară în mod determinant și prin sistemul de protecție socială existent în societatea respectivă, prin măsura în care mecanismele de redistribuire a veniturilor și sistemul serviciilor sociale reușesc să asigure un nivel de trai acceptabil și șanse egale de participare la viața socială pentru toți cetățenii. Evoluția economică românească din ultima perioadă, influențată de criza economică mondială, a afectat profund societatea, scăderea veniturilor, disponibilizările, nivelul ridicat de stres, problemele cotidiene, apariția violenței, având repercusiuni asupra calității vieții.

Excluziunea socială este procesul cu efecte sociale negative, din cauza paralizării capacităților de redresare. Sărăcia extremă generează, prin permanentizare și reproducere la nivelul tinerei generații, excluziune socială greu reversibilă. Grupurile cu risc ridicat de excluziune socială sunt: copiii și tinerii ajunși în stradă, tinerii care părăsesc centrele de plasament, familiile dezorganizate, persoanele vârstnice, persoanele cu dizabilități fără susținători legali și cu un grad mare de dependență socio-economico-medicală, victimele

violentei în familie, persoanele fără adăpost, persoanele cu diferite adicții, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, internet, jocuri de noroc, etc., victimele traficului de persoane, persoanele private de libertate, persoanele sancționate cu măsură educativă sau pedeapsă neprivativă de libertate aflate în supravegherea serviciilor de probațiune, persoanele cu afecțiuni psihice, persoanele din comunitățile izolate, șomeri de lungă durată, precum și o parte semnificativă a populației de rromi, care acumulează mai multe dizabilități sociale: educație scăzută, lipsa de calificare, o istorie de neparticipare la economia formală, număr mare de copii, lipsa unei locuințe, lipsa de pământ în proprietate pentru cei care locuiesc la țară.

Principalii factori de excluziune socială sunt:

- erodarea rapidă a veniturilor datorită crizei economice, atât ca valoare, cât și ca număr;
- accentuarea polarizării veniturilor;
- reducerea numărului de locuri salariale de muncă;
- veniturile celor care au recurs la activități economice pe cont propriu au stat sub semnul incertitudinii;
- dezorganizarea controlului social; scăderea gradului de acoperire a populației cu servicii sociale fundamentale.

Adoptarea Legii asistenței sociale nr. 292/2011 creează cadrul legal și instituțional care definesc reforma în domeniu. Principiile, valorile și regulile generale reglementate de aceasta conturează sistemul național de asistență socială cu cele **două componente majore**, respectiv sistemul de beneficii de asistență socială și sistemul de servicii sociale.

Beneficiile sociale au impact direct asupra beneficiarilor, beneficiile reprezentând sume acordate lunar persoanelor îndreptățite și care vizează combaterea riscului de sărăcie (ajutorul social) sau susținerea familiilor cu copii (alocația de stat pentru copii, alocația pentru susținerea familiilor, indemnizația pentru creșterea copilului).

Beneficiile de asistență socială se stabilesc în raport cu indicatorul social de referință prin aplicarea unui indice social de inserție. O atenție sporită se acordă în noua Lege a asistenței sociale, serviciilor de îngrijire personală. Acestea se

adrează persoanelor dependente care ca urmare a pierderii autonomiei funcționale din cauze fizice, psihice sau mintale, necesită ajutor semnificativ pentru a realiza activități și poate fi exacerbată de absența relațiilor sociale și a resurselor economice adecvate.

Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013 (CSNR), aprobat de Comisia Europeană la 25 iunie 2007, stabilește prioritățile de intervenție ale Instrumentelor Structurale ale UE (Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune) în cadrul politicii de coeziune economică și socială și face legătura între prioritățile Planului Național de Dezvoltare 2007-2013 și cele ale UE stabilite prin Orientările Strategice Comunitare privind Coeziunea 2007-2013 și Strategia Lisabona revizuită. Pentru realizarea viziunii strategice a CSNR, în cadrul politicii de coeziune, **Comisia Europeană a alocat României pentru perioada 2007-2013 o sumă totală de aproximativ 19,67 miliarde euro.**

Elaborarea planurilor naționale și a strategiilor sectoriale au ca scop promovarea incluziunii sociale și necesită o coordonare mult mai strânsă între toți partenerii. Dacă în procesul de elaborare a planurilor există un relativ consens, atunci se va ajunge la un grad mult mai ridicat de atingere a obiectivelor propuse.

În acest sens, **cele mai importante acțiuni ce pot contribui la îmbunătățirea procesului de incluziune socială** se pot sintetiza astfel:

- creșterea cooperării interinstituționale în domeniul incluziunii sociale printr-o clară distribuție a resurselor și responsabilităților;
- promovarea de dezbateri publice, la intervale bine stabilite, privind teme prioritare din domeniul incluziunii sociale, implicând un număr mare de participanți din toate sferile de activitate, precum și reprezentanți ai clasei politice;
- dezvoltarea comunitară cu scopul de a susține nivelul local în dezvoltarea propriului mecanism de elaborare a planurilor de incluziune socială, de a putea evalua nevoile reale cu care se confruntă, precum și de a avea un mecanism real de evaluare și monitorizare;
- nevoia de a ne baza pe date și indicatori atunci când evaluăm politicile și monitorizăm programele de incluziune socială;
- elaborarea de studii și cercetări prin care să se analizeze situația curentă și să se elaboreze recomandări pe teme prioritare din domeniul incluziunii sociale, identificate la nivel național;
- organizarea de sesiuni de formare a personalului din administrațiile locale și naționale care au responsabilități în promovarea incluziunii sociale.

Planul Național de Dezvoltare (PND) analizează situația sistemului de asistență socială în cadrul mai larg al incluziunii sociale. PND atrage atenția asupra creșterii "presiunii" populației vârstnice asupra populației adulte - potențial active, schimbare demografică care va avea un impact deosebit asupra sistemului de asistență socială. Conform aceluiași document programatic național, acțiunile indicative în domeniul asistenței sociale vizează construirea și/sau reabilitarea, modernizarea și dotarea cu echipamente a diferitelor tipuri de infrastructuri de asistență socială, necesare desfășurării activității lor, profesionalizarea resurselor umane, intensificarea eforturilor pentru integrarea socio - profesională a grupurilor vulnerabile.

Problemele-cheie identificate în PND sunt slaba incluziune a grupurilor vulnerabile pe piața muncii și necesitatea dezvoltării unui sistem de servicii sociale la domiciliu, asigurarea unui număr suficient de instituții de îngrijire și asistență, precum și creșterea calității serviciilor acordate.

La nivel național, la elaborarea Strategiei Locale de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a Comunei Tulgheș, am luat în considerare țintele valorice ale României pentru obiectivele Strategiei Europa 2020, în domeniul social.

Rata de ocupare asumată de România trebuie să ajungă la 70% pentru grupa de vârstă 20 - 64 ani, până în anul 2020.

Măsurile vizate în acest sens sunt grupate pe **4 direcții de acțiune**:

1. Creșterea calității serviciilor de ocupare, dezvoltarea parteneriatelor cu instituții de învățământ, furnizori de servicii de ocupare și formare;
2. Asigurarea unei interacțiuni eficiente între sistemul de asistență socială și cel de ocupare;
3. Consolidarea competențelor profesionale ale forței de muncă prin stimularea formării profesionale continue;
4. Integrarea pe piața muncii a persoanelor rezidente în mediul rural, a tinerilor și a femeilor vulnerabile social.

În domeniul educației, România își propune dezvoltarea **pe doi piloni**:

1. Reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii de până la 11.3% în 2020 prin:

- a) Asigurarea accesului egal la educație și formare profesională;
- b) Asigurarea calității și creșterea eficacității sistemului național de învățământ;
- c) Asigurarea unui sistem de educație echitabil, stabil, predictibil și sustenabil;
- d) Stimularea învățării pe tot parcursul vieții;
- e) Deschiderea școlii spre comunitate și mediul de afaceri și dezvoltarea de parteneriate cu toți actorii interesați.

2. Creșterea ponderii populației cu vârsta de 30 - 34 ani cu nivel de educație terțiară prin:

- a) asigurarea calității și stimularea excelenței în învățământul superior;
- b) finanțarea sistemului de învățământ superior în funcție de performanță prin concentrarea resurselor și prioritizarea investițiilor;
- c) deschiderea universităților spre societate și dezvoltarea de parteneriate cu mediul economic și social;
- d) creșterea gradului de participare a tinerilor din grupurile defavorizate în programe de pregătire la nivel universitar și dezvoltarea învățării pe tot parcursul vieții prin programe la nivel postliceal și universitar.

În ceea ce privește incluziunea socială și reducerea sărăciei, se vizează reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială **cu 580.000 persoane până în anul 2020** prin următoarele măsuri:

- revizuirea și implementarea programului de acordare a ajutorului social astfel încât să fie garantat un venit minim oricărui cetățean;
- sprijinirea focalizată a familiilor celor mai sărace;
- dezvoltarea serviciilor sociale destinate creșterii calității vieții persoanelor ce aparțin grupurilor vulnerabile;
- crearea cadrului adecvat în vederea facilitării accesului și a participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii;
- dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii sociale;
- îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate a persoanelor ce aparțin grupurilor vulnerabile.

De asemenea, elaborarea Strategiei Locale de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a Comunei Tulgheș s-a realizat în concordanță cu legislația națională în vigoare, din care amintim Legea 292/2011 Legea asistenței sociale, Legea 257/2013 pentru modificarea și completarea Legii 272/2004 privind promovarea și respectarea drepturilor copiilor, Legea 448/2006 actualizată privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, Legea 17/2000 republicată și actualizată privind asistența socială a persoanelor vârstnice, în concordanță cu legislația europeană.

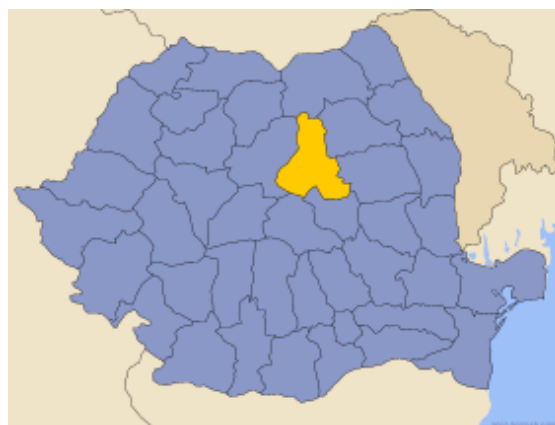

3.3. Context județean

Strategia de Dezvoltare Locală a Serviciilor Sociale a Comunei Tulgheș pe perioada 2014-2020 reprezintă un instrument de organizare și evaluare a dezvoltării sectorului public de asistență socială, în colaborare cu sectorul privat de asistență socială, în acord cu principiile și obiectivele cuprinse în documentele comunitare, naționale și regionale.

Astfel, autoritățile publice și private județene și locale au responsabilități în stabilirea drepturilor de asistență socială, cât și în furnizarea suportului financiar și în servicii. În același timp se consolidează rolul Consiliului Județean Harghita în dezvoltarea activității de asistență socială la nivel județean și în organizarea și susținerea activităților de asistență socială la nivel local. Activitatea de protecție a drepturilor copilului și a persoanelor cu dizabilități este apanajul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita, aflat în subordinea Consiliului Județean Harghita.

Protecția socială are drept obiectiv protejarea persoanelor care, din motive de natura economică, fizică, psihică sau socială, nu au posibilitatea să își asigure nevoile sociale, să își dezvolte propriile capacități și competențe pentru a se integra social, de a realiza un echilibru între individ-grup-comunitate și a reduce sau înlătura excluziunea socială.

Grupurile cu risc ridicat de excluziune socială sunt: copiii și tinerii ajunși în stradă, tinerii care părăsesc centrele de plasament, familiile dezorganizate, persoanele vârstnice, persoanele cu dizabilități fără susținători legali și cu un grad mare de dependență socio-economico-medicală, victimele violenței în familie, persoanele fără adăpost, persoanele cu diferite adicții, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, internet, jocuri de noroc, etc., victimele traficului de persoane, persoanele private de libertate, persoanele sancționate cu măsură educativă sau pedeapsă neprivativă de libertate aflate în supravegherea serviciilor de probațiune, persoanele cu afecțiuni psihice, persoanele din comunitățile izolate, șomeri de lungă durată, precum și o parte semnificativă a populației de rromi, care acumulează mai multe dizabilități sociale.

Legea asistenței sociale nr. 292/2011 creează cadrul general al sistemului de asistență socială. Principiile și valorile conturează sistemul național de asistență socială pe **două componente majore**, respectiv **sistemul de beneficii de asistență socială** și **sistemul de servicii sociale** constituite ca măsuri unitare, complementare și corelate ajustate la nevoile beneficiarilor.

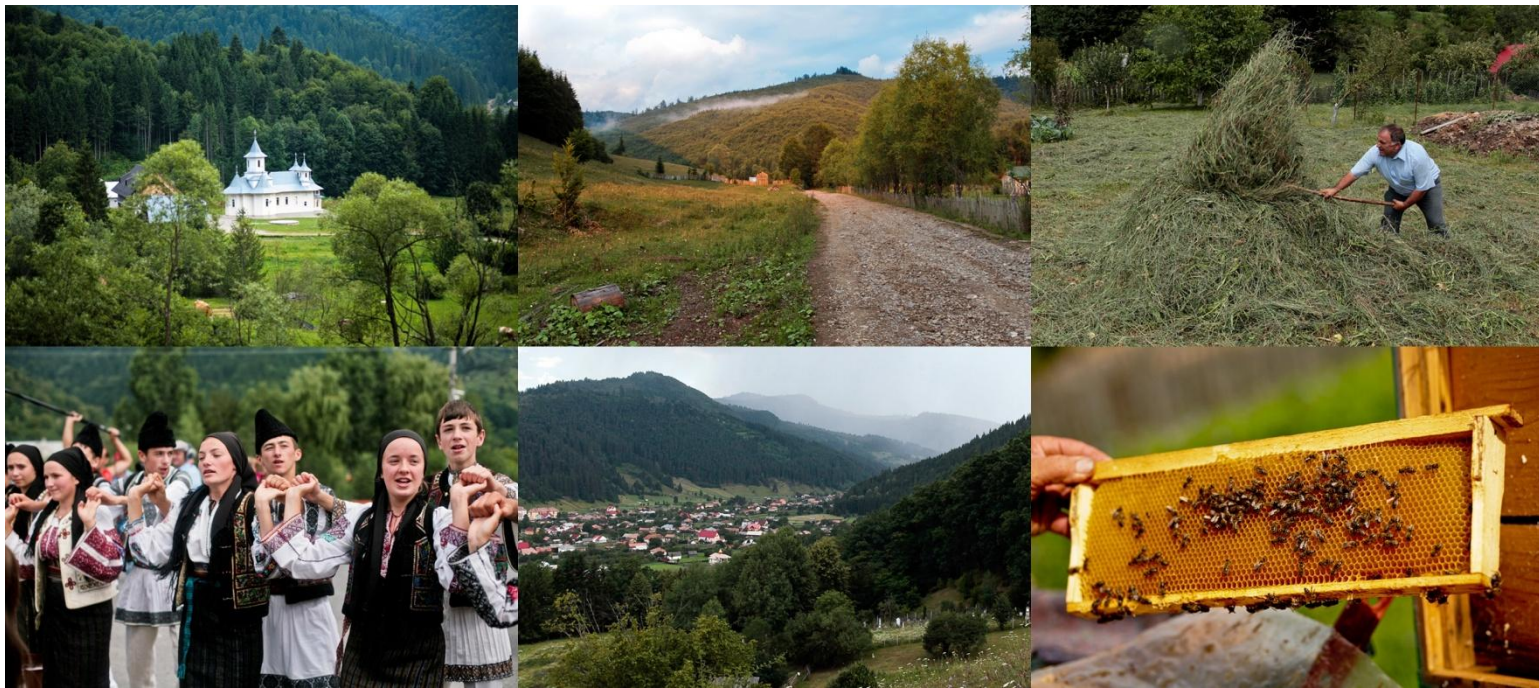

Beneficiile sociale au impact direct asupra beneficiarilor, reprezentând sume acordate lunar persoanelor îndreptățite și care vizează combaterea riscului de sărăcie (ajutorul social) sau susținerea familiilor cu copii (alocația de stat pentru copii, alocația pentru susținerea familiilor, indemnizația pentru creșterea copilului).

Serviciile sociale reprezintă activități sau ansamblu de activități realizate în funcție de nevoile particulare ale fiecărei categorii de beneficiari; ele pot să aibă atât un impact direct cu adresabilitate pe individ sau familie, cât și un impact indirect atunci când se adresează unui grup sau comunitate.

Beneficiile de asistență socială se stabilesc în raport cu indicatorul social de referință prin aplicarea unui indice social de inserție. O atenție sporită se acordă în noua Lege a asistenței sociale, serviciilor de îngrijire personală. Acestea se adresează persoanelor dependente care ca urmare a pierderii autonomiei funcționale din cauze fizice, psihice sau mintale, necesită ajutor semnificativ pentru a realiza activități și poate fi exacerbată de absența relațiilor sociale și a resurselor economice adecvate.

4. PREZENTAREA COMUNEI TULGHEȘ

PRIMĂRIA TULGHEȘ
JUDEȚUL HARGHITA
2014

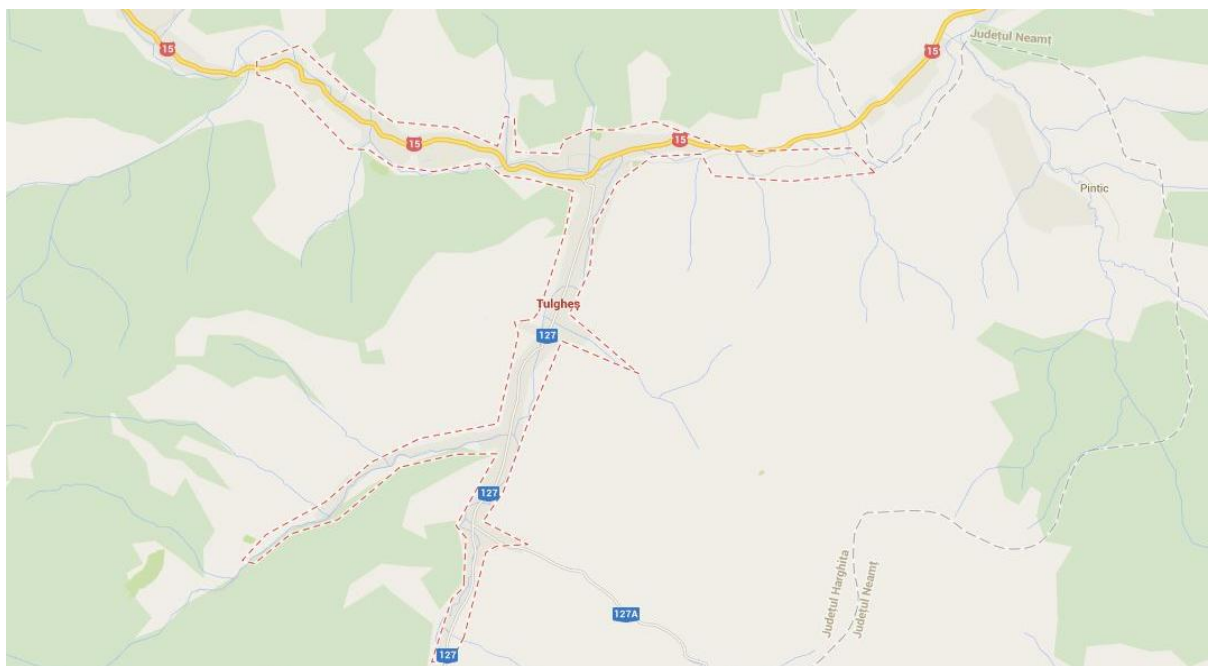
4.1. Localizare și teritoriu

Comuna Tulgheș este situată în partea-nord estică a județului Harghita, pe valea Bistricioarei și Putnei. Această comună este străbătută de DN nr. 15 (Toplița - Piatra Neamț) pe o lungime de 11 km, drum care face legătura între Moldova și Transilvania și de drumul județean nr. 127 (Tulgheș-Ditrău) pe o lungime de 20 km.

Comuna are o poziție izolată în teritoriu, accesul fiind destul de anevoios datorită specificului montan al zonei. Aceasta cuprinde următoarele sate: **Tulgheș**, **Recea**, **Hagota**, **Pintic**.

Datorită condițiilor de relief, localitatea s-a format sub forma unor trei tentacule dispuse în formă de „T”, centrul civic fiind dezvoltat în zona de intersecție. De asemenea, datorită poziției în teritoriu, a condițiilor economico-sociale, și a gradului de dotare și echipare, localitatea Tulgheș își propune să treacă în categoria orașelor cu rol intercomunal.

Conform datelor Institutului Național de Statistică, în anul 2013, Comuna Tulgheș are în administrare o suprafață de teren de **24396 ha**. Suprafața teritoriului administrativ pentru Comuna Tulgheș a fost preluată de la Oficiul Județean de Cadastru, Geodezie și Cartografie a județului Harghita.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică în anul 2013, suprafața fondului funciar al comunei Tulgheș cuprinde:

Suprafață agricolă (7266 ha), din care:

- teren arabil - **160 ha**;
- fânețe - **2209 ha**;
- pășuni - **4897 ha**;

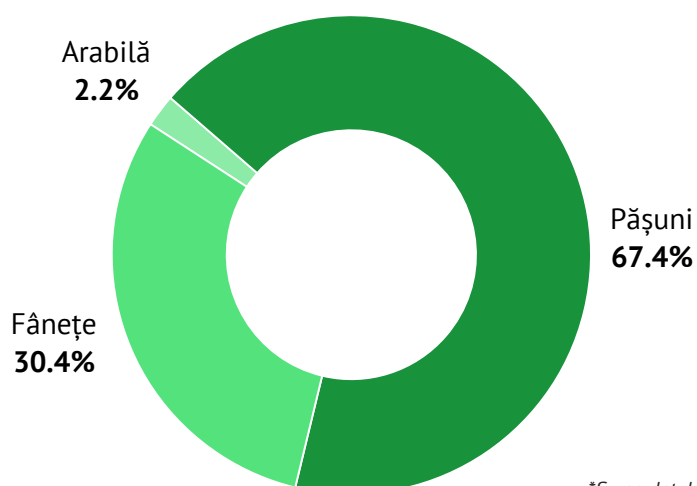
Suprafață neagricolă (17130 ha), din care:

- pădure - **16896 ha**;
- ape și bălți - **38 ha**;
- căi de comunicații și căi ferate - **16 ha**;
- construcții - **142 ha**;
- terenuri degradate și neproductive - **38 ha**.

**Suprafața fondului funciar în hectare din comuna Tulgheș
la nivelul anului 2013**

Suprafața agricolă			% din fondul funciar	Suprafața neagricolă			% din fondul funciar
Arabilă	160	2.2%		Construcții	142	0.8%	
Pășuni	4897	67.4%		Terenuri degradate și neproductive	38	0.2%	
Fânețe	2209	30.4%		Căi de comunicații și căi ferate	16	0.1%	
Vii și pepiniere viticole	--	--		Păduri	16896	98.7%	
Livezi și pepiniere pomicole	--	--		Ape și bălți	38	0.2%	
Total	7266	100.0%		Total	17130	100.0%	

**Suprafața agricolă din comuna Tulgheș
- anul 2013 -**

*Sursa datelor: INS, prelucrări Andersen

4.2. Istoricul comunei Tulgheș

Conform surselor oficiale, comuna a primit numele de la Pasul Tulgheș. Aceasta se află la o altitudine de 641 metri. De asemenea, trebuie menționat că Tulgheș a purtat o altă denumire până în anul 1850, și anume, „Putna Loca”. Principala activitate a locuitorilor comunei era exploatarea lemnului.

Tulgheșul era o localitate de graniță, putând fi socotită o așezare moldo-transilvană. Recensământul din 1850, făcut de către autoritățile maghiare atestă faptul că Tulgheșul era o localitate cu populație **mixtă**: **total locuitori 1240** din care de etnie: **română- 616**, **maghiară- 556**, **germani- 11**, **alte etnii- 57**.

Biserica de lemn „Sf. Arhangheli”

Până în 1792 Tulgheșul ca și celelalte localități din acest perimetru geografic au aparținut Moldovei, respectiv actualului județ Neamț.

Din punct de vedere turistic, se pot aminti următoarele: **moara lui Olaru Gheorghe**, din anul 1875, **casa de lemn a lui Aurel Crușitu** din secolul al XIX-lea, **capela de lemn „Sf. Petru și Pavel”**, **cuptorul de var a lui Apostol Gheorghe** și **biserica de lemn Sf. Arhangheli**, din anul 1813.

Moara de apă a lui Olar Gheorghe

Capela de lemn „Sf. Petru și Pavel”

4.3. Climă, vegetație și sol

Clima

Clima din Tulgheș este specifică depresiunilor intramontane, caracterizându-se prin condiții termice aspre, cu veri scurte și ierni lungi. Temperatura medie anuală variază între 5-6 grade Celsius, iar **precipitațiile medii anuale** ating **1000 mm**. În această zonă se resimt influențele continentale est-europene manifestate iarna prin temperaturi joase datorate invaziilor de mase de aer arctic care pătrund în depresiune. Zăpada se menține 80-100 zile pe an.

O altă caracteristică a climei o constituie înghețurile târzii de primăvară și înghețurile timpurii de toamnă, cu efecte negative asupra dezvoltării vegetației.

Vegetație

Din punct de vedere biogeografic vegetația județului este variată și bogată, dispusă etajat. Pădurile ocupă o suprafață importantă a comunei întinzându-se în vestul comunei și dețin un fond cinegenetic bogat și variat ca structură care sporește activitatea peisagistică a zonei.

Precipitațiile atmosferice sunt puternic influențate de vânturile de vest, iar lanțul vulcanic acționează ca un paravan în calea lor. Acest lucru face ca în zona dealurilor subcarpatice și platoul eruptiv, cantitatea de precipitații să fie destul de mare (600 - 1200 mm/ an).

Solul

Solul din jurul Tulgheșului este specific reliefului, cele mai răspândite fiind solurile brune și brune acide (datorită bioxidului de carbon), precum și solurile litomorfe (calcare și dolomite) existente pe versanții din jur.

În Bilbor, Borsec și Tulgheș bahnle și turbele ocupă și ele suprafețe întinse.

4.4. Demografie

Proiecțiile demografice au reprezentat, dintotdeauna, un instrument fundamental în elaborarea programelor și strategiilor de dezvoltare economică și socială. Pentru o bună cunoaștere a problemelor sociale trebuie, înainte de toate, să se identifice toate aspectele legate de populația prezentă în această comună.

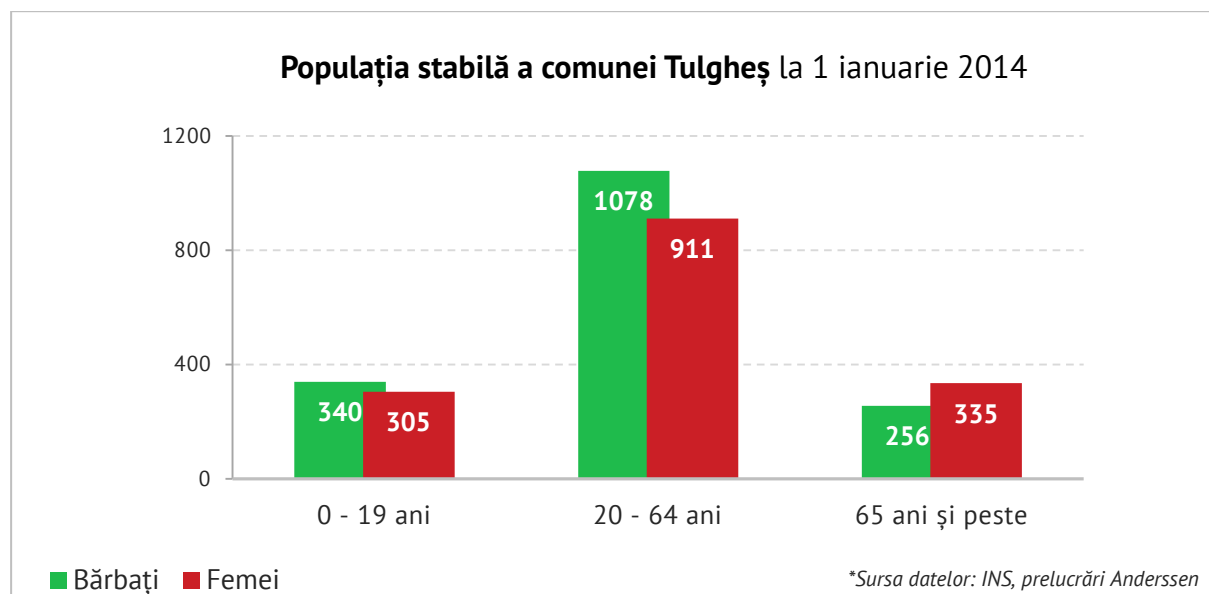
Populația stabilă a comunei Tulgheș la 1 ianuarie 2014			
	Bărbați	Femei	Total
0 - 19 ani	340	305	645
20 - 64 ani	1078	911	1980
65 ani și peste	256	335	591
Total	1674	1551	3225

4.4.1. Populația stabilă din comuna Tulgheș

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, în anul 2014, populația comunei Tulgheș înregistrează un număr de 3225 locuitori.

De asemenea, se poate observa că pe raza comunei Tulgheș numărul bărbaților (1674 locuitori) este mai ridicat cu 7.9% față de cel al femeilor (1551 locuitori).

Din totalul populației, cea mai mare parte se încadrează în categoria de vârstă 20 - 64 ani (1980 locuitori) ceea ce arată faptul că populația din comună este adultă.

4.4.2. Populația pe vârste și sexe din comuna Tulgheș

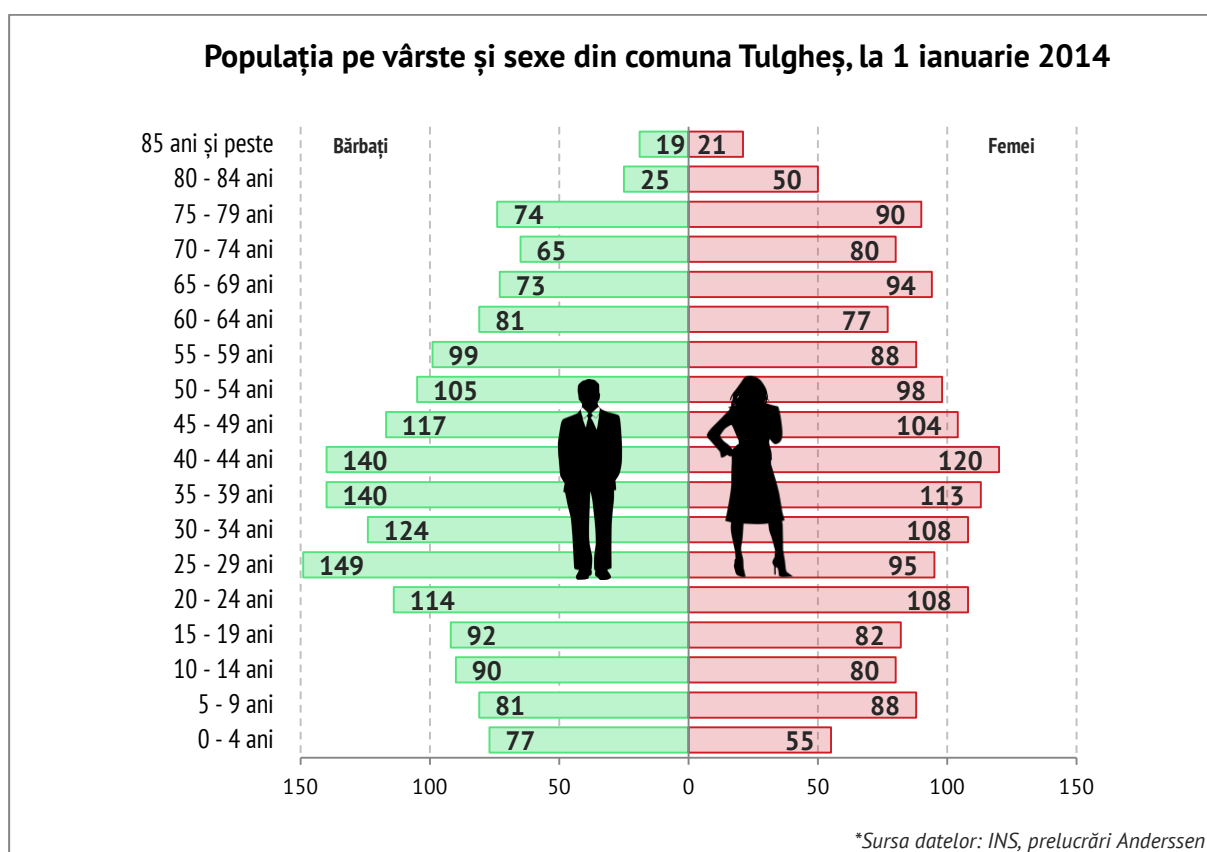
Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, din piramida vârstelor la nivelul comunei Tulgheș se observă o supramortalitate a femeilor.

Tendința de îngustare a bazei piramidei și de îngroșare progresivă a vârfului acesteia arată instalarea unui proces de îmbătrânire demografică a comunei.

Se poate observa că în rândul bărbaților cu vârsta cuprinsă între 25 - 29 ani se înregistrează cea mai mare valoare (149 bărbați).

În ceea ce privește numărul femeilor din comuna Tulgheș, cea mai mare valoare se înregistrează în categoria de vârstă 40 - 44 ani (120 femei), ceea ce indică o tendință accentuată de îmbătrânire a acestora.

Baza piramidei vârstelor a comunei Tulgheș arată o natalitate scăzută, în anul 2014 fiind născuți doar 132 copii.

4.4.3. Numărul căsătoriilor și al divorțurilor din comuna Tulgheș

Conform Institutului Național de Statistică, în comuna Tulgheș, în anul 2013, numărul căsătoriilor a crescut față de anul 2006 cu **14.2%**.

La nivelul **anilor 2010 și 2011**, se înregistrează cele mai scăzute valori în rândul căsătoriilor din comuna Tulgheș.

Conform calculelor statistice realizate asupra nupțialității din comuna Tulgheș, în perioada **2014 - 2020** observăm o tendință de scădere, identificând doar **11 căsătorii** în anul 2020.

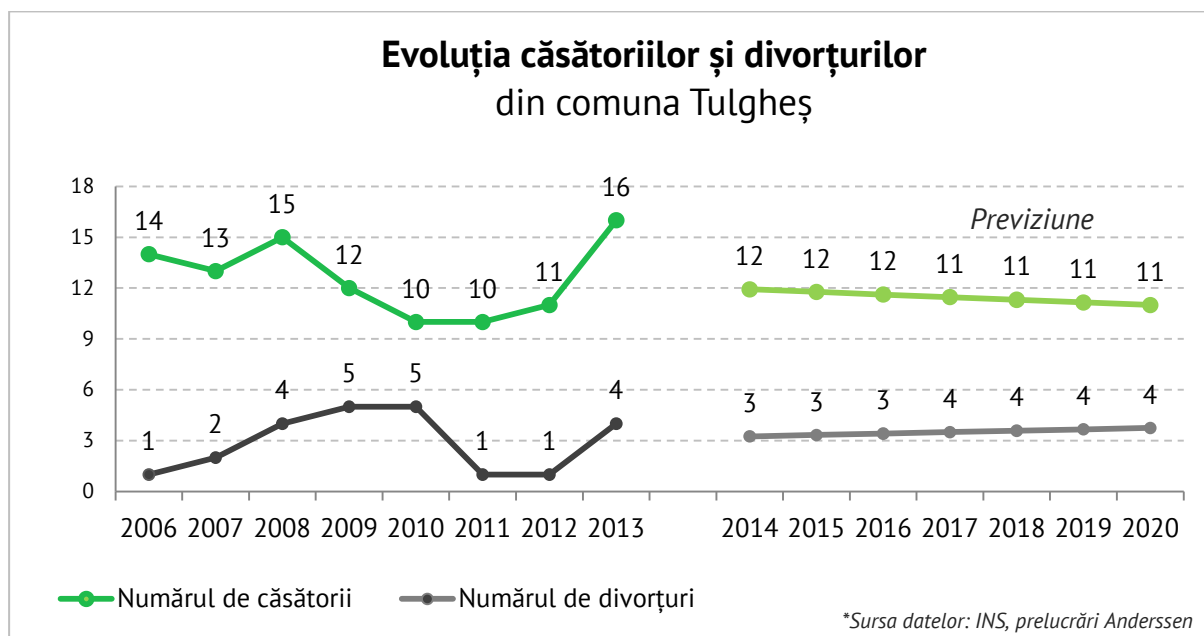
În privința divorțurilor din comună, putem observa faptul că din **anul 2006** numărul acestora **a crescut** până în anul 2010.

În **anul 2013**, comuna Tulgheș înregistrează o creștere bruscă de **4 divorțuri** comparativ cu **anul 2012**, când se înregistra doar un singur divorț.

Previziunea pentru **anii 2014 - 2016** indică un număr constant al divorțurilor (**3 divorțuri**) la nivelul comunei Tulgheș.

În **anul 2020** se vor înregistra **4 divorțuri**, ajungându-se la aceeași situație ca în **anul 2013**.

Anul	Numărul căsătoriilor/ divorțurilor din comuna Tulgheș							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Număr căsătorii	14	13	15	12	10	10	11	16
Număr divorțuri	1	2	4	5	5	1	1	4

4.4.4. Numărul copiilor născuți vii în comuna Tulgheș

Schimbările sociale și economice au influențat puternic populația și structura populației, precum și evoluția natalității. Pentru perioada 2014 - 2020, tendința de scădere a căsătoriilor va afecta și numărul născuților vii din comuna Tulgheș.

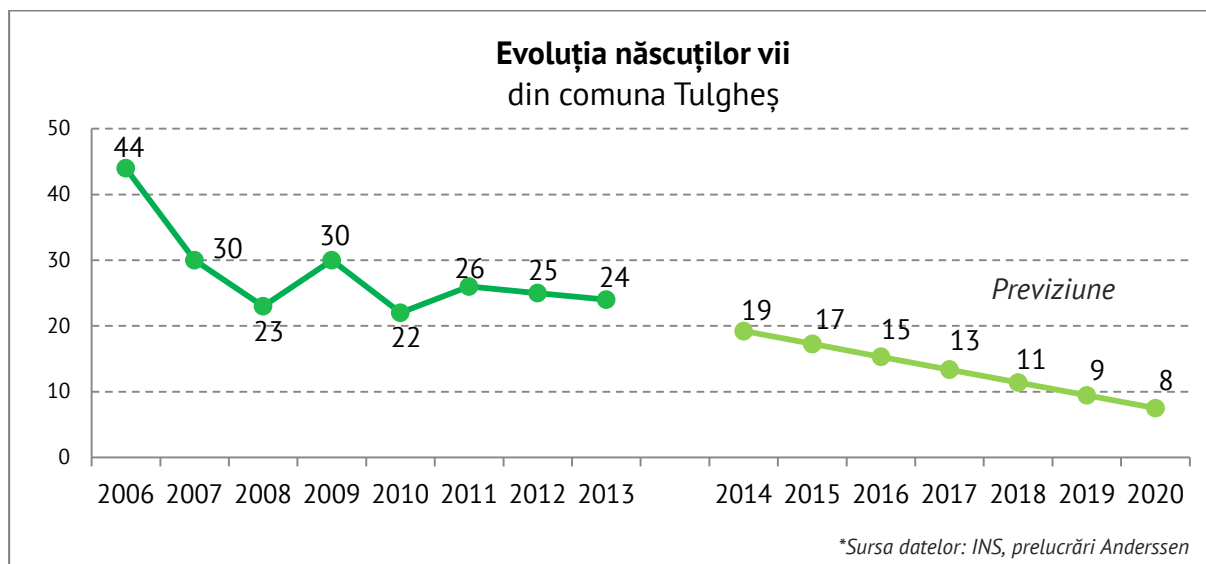
Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, în comuna Tulgheș, în anul 2013, numărul copiilor născuți vii a scăzut cu **45.5%** față de anul 2006, această situație reflectându-se și la nivel național.

În anul 2009 s-a înregistrat cea mai ridicată valoare a numărului de copii născuți vii (30 copii), urmând apoi o scădere bruscă în anul 2010, înregistrându-se cea mai mică valoare din ultimii 7 ani (22 de copii).

Potrivit calculelor statistice efectuate asupra numărului copiilor născuți vii din comuna Tulgheș, în perioada 2014 - 2020 se înregistrează o scădere continuă. În anul 2020, numărul acestora va scădea cu **57.9%** față de anul 2014.

Numărul copiilor născuți vii în comuna Tulgheș

Anul	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Număr persoane	44	30	23	30	22	26	25	24

4.4.5. Numărul persoanelor decedate în comuna Tulgheș

În comuna Tulgheș, în anul 2013, se înregistrează cea mai scăzută valoare din ultimii 7 ani a persoanelor decedate, potrivit datelor oficiale. Numărul acestora a scăzut față de anul 2006 cu **38.9%**.

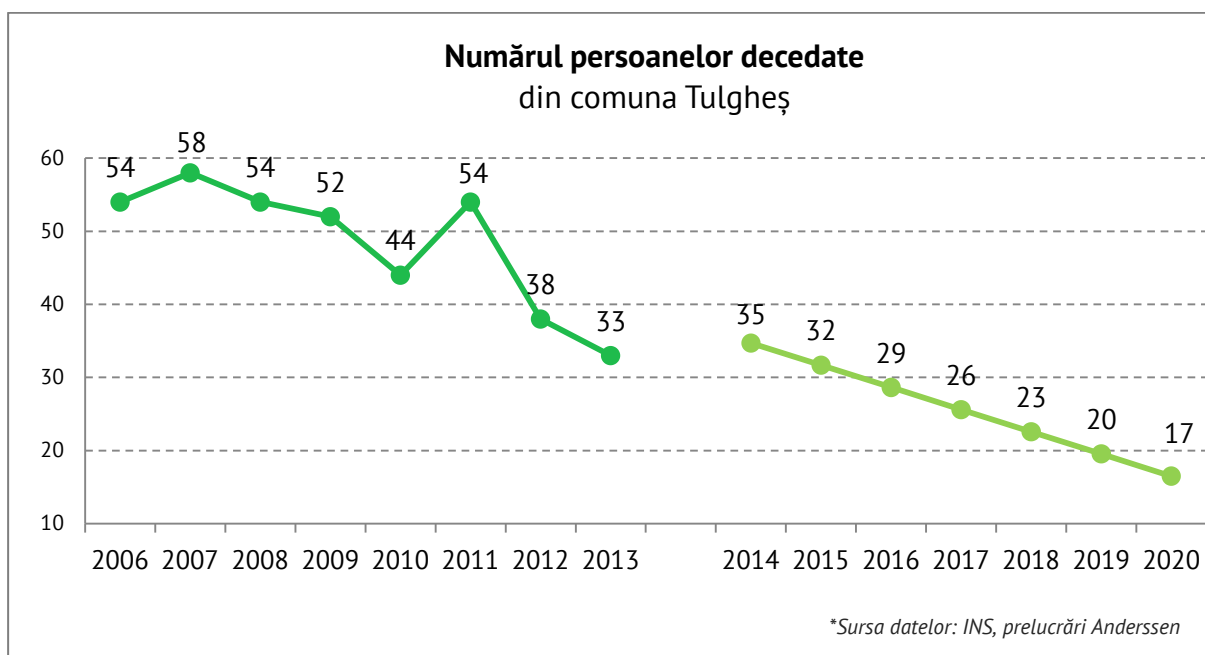
Din totalul persoanelor decedate la nivelul județului Harghita, în comuna Tulgheș se înregistrează un procent de **0.1%**, în anul 2013.

În anul 2013, la nivelul comunei Tulgheș, numărul **născuților vii este mai scăzut decât cel al persoanelor decedate**, ceea ce indică un **spor natural negativ**.

Acest **spor natural negativ** se va reflecta și asupra perioadei 2014 - 2020.

Persoane decedate în comuna Tulgheș

Anul	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Număr persoane	54	58	54	52	44	54	38	33

5. INDICATORI SOCIO - ECONOMICI

PRIMĂRIA TULGHEȘ
JUDEȚUL HARGHITA
2014

INDICATORI SOCIO-ECONOMICI

Indicatorii socio-economici sunt elemente care măsoară aspecte considerate esențiale pentru desfășurarea unei strategii. Aceștia au o legătură directă cu obiectivele strategiei, cu modul de desfășurare a activităților și a proiectelor care urmează a fi implementate.

În continuare, sunt prezentați indicatorii socio-economici valabili în realizarea strategiei pentru dezvoltarea serviciilor sociale din comuna Tulgheș.

5.1. Prezentarea serviciilor sociale

În comuna Tulgheș, serviciile sociale sunt reprezentate de instituții precum **Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică** care are drept beneficiari **33 de persoane cu handicap psihic**.

Acest centru asigură beneficiarilor:

- cazare și hrană, condiții igienico-sanitare corespunzătoare;
- asistență medicală, recuperare, îngrijire și supraveghere permanentă a persoanelor internate;
- elaborarea programelor individuale de recuperare pentru fiecare beneficiar;
- activități de terapie ocupațională, terapie prin muncă, psihoterapie;
- organizează activități psiho-sociale și culturale;
- consiliere psihologică.

De asemenea, în cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului din județul Harghita există un **Compartiment de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulgheș** care intervine în toate cazurile cu copii din familii defavorizate din această comună.

Acest compartiment colaborează la nivel județean cu următoarele servicii:

- Centrul de adopții;
- Centrul de plasament de tip familial;
- Centru de orientare și supraveghere;
- Centrul de plasament în regim urgență;
- Plasamente de tip rezidențial;
- Centru de zi;
- Serviciu de Asistenți Maternali Profesioniști
- Serviciul de evaluare complexă;
- Telefonul copilului;
- Serviciul Management de caz;
- Consiliere juridică.

Pentru a se asigura drepturile persoanelor asistate social, un alt organism care se ocupă de controlul asupra calității vieții și are ca scop administrarea și gestionarea prestațiilor sociale și de plată propriu-zisă este **Agenția Națională Pentru Plăți și Inspecție Socială**. Astfel, la nivelul fiecărui județ există un compartiment dedicat controlului și administrării situațiilor legate de asistența socială.

5.2. Infrastructura școlară și evoluția populației școlare

În anul 1962 s-a dat în folosință o clădire nouă pentru clasele I-IV, iar în anul 1980 s-a construit o clădire cu etaj pentru clasele V-VIII.

Vechea clădire a școlii confesionale catolice a fost transformată în internat cu cantină, actualmente fiind grădiniță, clasa pregătitoare și clasa I, secția maghiară și cantină.

Școala gimnazială Tulgheș are în subordine 5 structuri:

- ✓ 3 școli (Școala primară Putna, Școala primară Valea Frumoasă și Școala primară Poiana Veche) cu învățământ primar și gimnazial;
- ✓ 2 grădinițe (Grădinița cu program normal „Dumbrava Minunată” și Grădinița cu program prelungit „Piticii și Voinicii”).

5.2.1. Evoluția copiilor înscriși în grădinițe

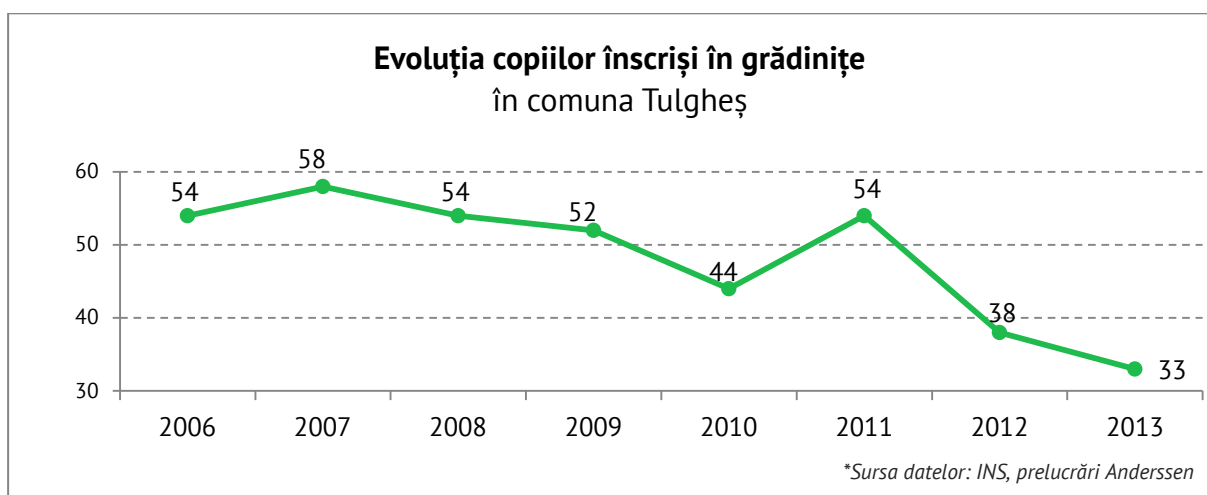
Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, în comuna Tulgheș, în anul 2013, au fost înscriși 33 copii în grădinițe.

În anul 2013 numărul copiilor înscriși în grădinițele din comuna Tulgheș a scăzut cu 38.8% comparativ cu anul 2006.

În anul 2007 s-a înregistrat cea mai ridicată valoare a numărului de copii înscriși în grădinițe (58 copii) din ultimii 7 ani.

**Evoluția copiilor înscriși în grădinițe
în comuna Tulgheș**

Anul	Numărul de copii
2006	54
2007	58
2008	54
2009	52
2010	44
2011	54
2012	38
2013	33

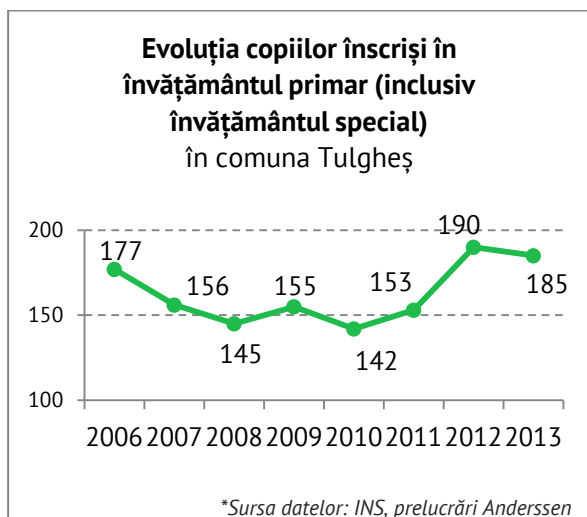

5.2.2. Evoluția copiilor înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special)

În anul 2012 s-a înregistrat cea mai ridicată valoare a numărului de copii înscriși în învățământul primar din comuna Tulgheș (190 copii).

În anul 2013, în comuna Tulgheș, numărul copiilor înscriși în învățământul primar este cu **27.6%** mai ridicat comparativ cu **anul 2008**.

Evoluția copiilor înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special) în comuna Tulgheș	
Anul	Numărul de copii
2006	177
2007	156
2008	145
2009	155
2010	142
2011	153
2012	190
2013	185

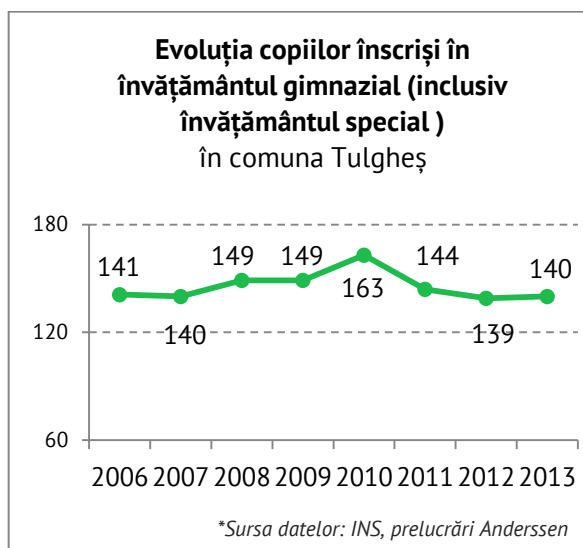

5.2.3. Evoluția copiilor înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special)

În perioada 2010 - 2013 s-a înregistrat o scădere continuă a numărului de copii înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special) din comuna Tulgheș.

Cea mai ridicată valoare a fost înregistrată în anul 2010. În acest an au fost **163 de copii** înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special).

Evoluția copiilor înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special) în comuna Tulgheș	
Anul	Numărul de copii
2006	141
2007	140
2008	149
2009	149
2010	163
2011	144
2012	139
2013	140

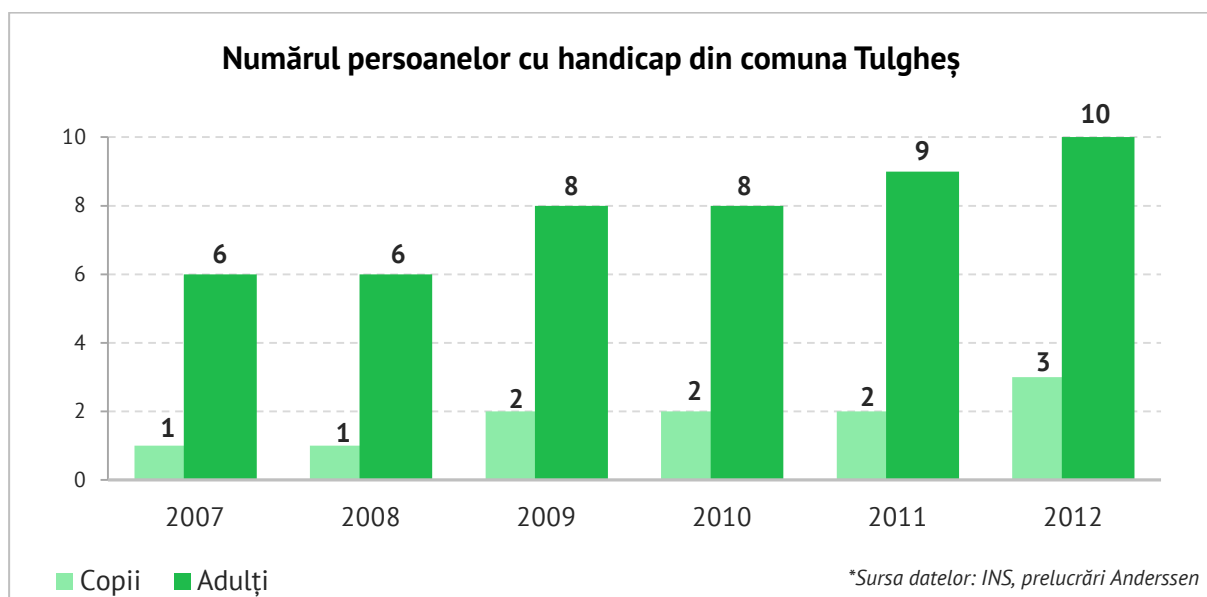
5.3. Situația persoanelor cu handicap din comuna Tulgheș

Conform datelor înregistrate la Serviciul Public Local de Asistență Socială din comuna Tulgheș, numărul persoanelor cu handicap a crescut în perioada 2007 - 2012. Se poate observa că numărul adulților cu handicap este mai mare decât cel al copiilor care sunt în această situație.

Cel mai mare număr al persoanelor cu handicap s-a înregistrat în anul 2012, și anume 13 persoane. Dintre acestea 3 sunt copii și 10 sunt adulți.

Fiind în evidența Serviciului Public Local de Asistență Socială, aceștia beneficiază de pensie de invaliditate, conform Legii 263/2010, în funcție de gradul de invaliditate stabilit de comisia de expertiză.

Categorii	Numărul persoanelor cu handicap din comuna Tulgheș					
	Anul					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Copii	1	1	2	2	2	3
Adulți	6	6	8	8	9	10
Total	7	7	10	10	11	13

5.3.1. Numărul persoanelor vârstnice cu dizabilități care beneficiază de asistare în comuna Tulgheș

Serviciul Public Local de Asistență Socială din Județul Harghita a raportat pentru comuna Tulgheș 7 cazuri de persoane vârstnice cu dizabilități care beneficiază de asistare în perioada 2007 - 2011. În anul 2012 numărul acestora a fost de 8 persoane.

Articolul 30 din Legea nr. 17/2000 prevede posibilitatea ca persoana vârstnică să fie asistată, la cererea acesteia sau din oficiu, în vederea încheierii unui act juridic de înstrăinare, cu titlu oneros sau gratuit, a bunurilor ce-i aparțin, în scopul întreținerii și îngrijirii sale, de un reprezentant al autorității tutelare a Consiliului Local în a cărei rază teritorială domiciliază persoana vârstnică respectivă.

5.4. Cheltuieli anuale cu protecția socială a șomerilor

Cheltuielile cu protecția socială a șomerilor sunt reprezentate de:

- ajutorul de șomaj și ajutorul de integrare profesională (până în 2004);
- indemnizația de șomaj;
- alocația de sprijin (până în 2006);
- cheltuieli pentru formarea profesională;
- plata absolvenților;
- plățile pentru stimularea șomerilor care se angajează înainte de expirarea perioadei de șomaj;

- plățile pentru stimularea mobilității forței de muncă;
- plățile pentru stimularea angajatorilor care încadrează șomeri din categoria defavorizați;
- plățile compensatorii efectuate în cadrul programelor de restructurare, privatizare și lichidare;
- alte cheltuieli.

Începând cu anul 2005 categoria de ajutor de integrare profesională se înlocuiește cu indemnizația de șomaj (șomeri fără experiență în muncă) conform Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă.

Din anul 2005, categoria alocație de sprijin nu mai există. Cheltuielile cu protecția socială a șomerilor începând cu anul 2005 sunt exprimate în RON .

Cheltuielile alocate indemnizației de șomaj pentru șomerii cu experiență în muncă au scăzut pe parcursul **perioadei 2011 - 2013** de la 25.237.309 lei până la 18.204.369 lei. În schimb, cheltuielile de **idemnizație de șomaj pentru șomerii fără experiență în muncă** au crescut. În anul 2011 acestea erau de 1.532.425 lei, ajungând în anul 2013 la 2.181.956 lei.

La nivelul județului Harghita, cheltuielile aferente formării profesionale **s-au dublat în anul 2013** (148.180 lei), comparativ cu anul 2011 (60.199 lei).

În anul 2013, cheltuielile pentru combaterea marginalizării sociale din județul Harghita au

fost de aproximativ 3 ori mai ridicate comparativ cu anul 2011.

În anul 2012, la nivelul județului Harghita, plățile pentru stimularea mobilității forței de muncă au reprezentat **aproximativ jumătate din valoarea cheltuielilor din anul 2011**.

În județul Harghita, în anul 2013, cheltuielile pentru stimularea angajatorilor care angajează șomeri din categoria defavorizați au reprezentat **7.2%** din totalul cheltuielilor alocate cu protecția socială a șomerilor.

Plăți compensatorii efectuate în cadrul programelor de restructurare, privatizare și lichidare s-au acordat doar **în anul 2011**.

Categorii de cheltuieli cu protecția socială a șomerilor	Cheltuielile alocate cu protecția socială a șomerilor în județul Harghita (lei)		
	Anul		
	2011	2012	2013
Indemnizație de șomaj (șomeri cu experiență în muncă)	25.237.309	17.291.493	18.204.369
Indemnizație de șomaj (șomeri fără experiență în muncă)	1.532.425	1.757.101	2.181.956
Cheltuieli pentru formarea profesională	60.199	101.468	148.180
Plata absolvenților	1.526.094	1.166.637	1.568.036
Plăți pentru stimularea absolvenților	144.361	135.409	134.651
Plăți pentru stimularea șomerilor care se angajează înainte de expirarea perioadei de șomaj	358.736	267.383	320.129
Combaterea marginalizării sociale	279.218	326.896	792.633
Plăți pentru stimularea mobilității forței de muncă	142.975	78.000	135.500
Plăți pentru stimularea angajatorilor care angajează șomeri din categoria defavorizați	3.090.628	2.348.925	2.712.786
Plăți compensatorii efectuate în cadrul programelor de restructurare, privatizare și lichidare	5.337	--	--
Alte cheltuieli	16.853.207	13.517.562	11.402.513

*Sursa datelor: INS, prelucrări Anderssen

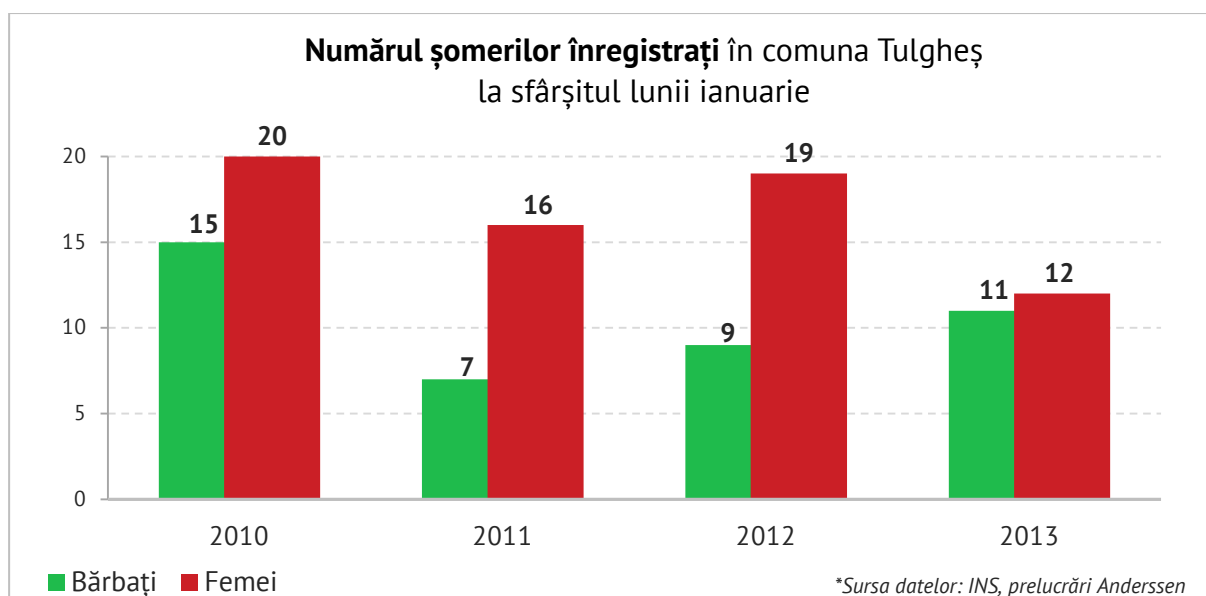
5.5. Numărul șomerilor înregistrați în comuna Tulgheș

Conform datelor furnizate de către Institutul Național de Statistică, în comuna Tulgheș, în anul 2013, numărul șomerilor a scăzut **65.7%** comparativ cu anul 2010.

De asemenea, se poate observa că în perioada 2010 - 2013 numărul femeilor șomere a fost mai ridicat decât cel al bărbaților.

În comuna Tulgheș, cei mai mulți șomeri s-au înregistrat în anul 2010 (20 femei și 15 bărbați).

Anul	Numărul șomerilor înregistrați în comuna Tulgheș la sfârșitul lunii ianuarie în funcție de sex	
	Bărbați	Femei
2010	15	20
2011	7	16
2012	9	19
2013	11	12

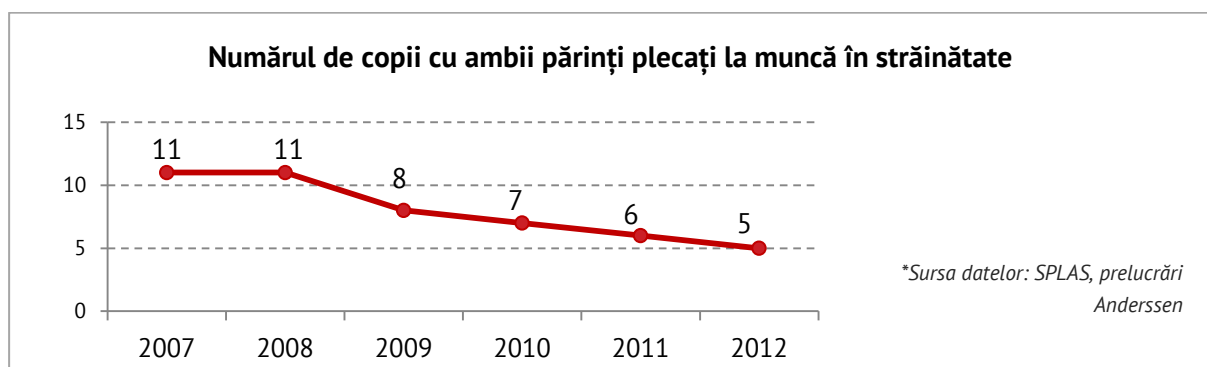
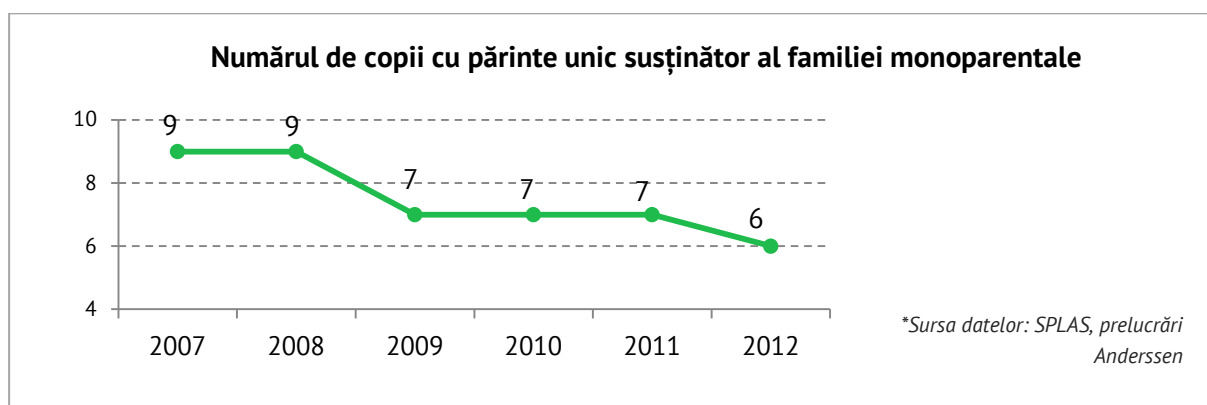
5.6. Numărul de copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate

Conform datelor înregistrate de Serviciul Public Local de Asistență Socială, în anul 2012 numărul copiilor ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate a scăzut cu **45.0%** față de anul 2007.

În anul 2012, în comuna Tulgheș, există 6 copii cu părinte unic susținător al familiei monoparentale. Numărul acestora a scăzut cu **33.3%** comparativ cu anul 2007.

De asemenea, și numărul copiilor cu ambii părinți plecați la muncă în străinătate a scăzut în perioada 2007 - 2012.

	Numărul de copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate					
	Anul					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Cu părinte unic susținător al familiei monoparentale	9	9	7	7	7	6
Cu ambii părinți plecați	11	11	8	7	6	5
Total	20	20	15	14	13	11

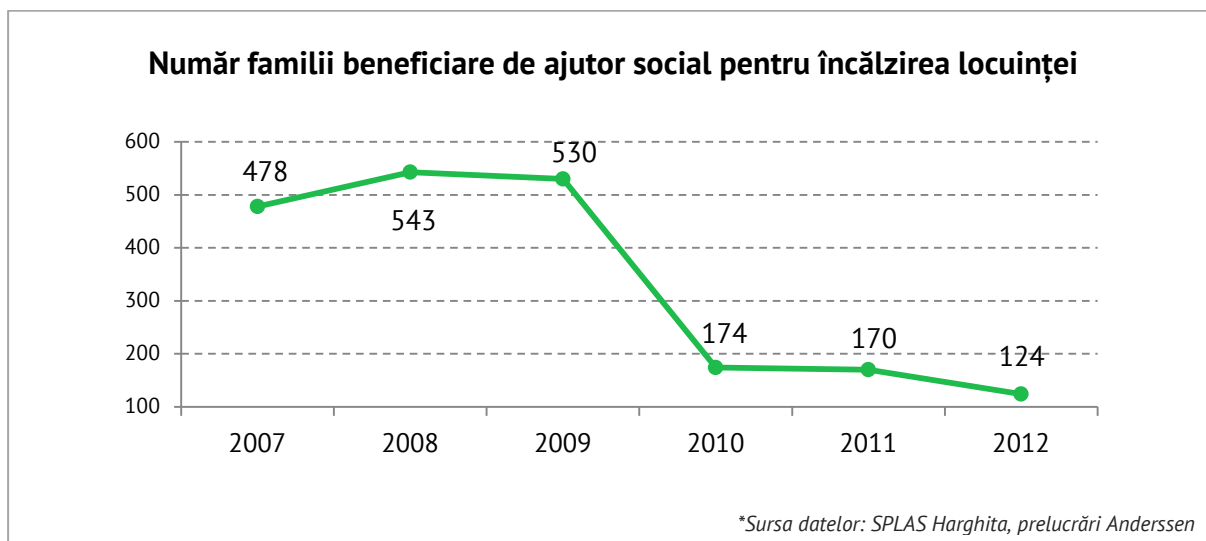

5.7. Ajutorul social acordat pentru încălzirea locuinței

La nivelul comunei Tulgheș, în perioada 2008 - 2012, numărul persoanelor care au beneficiat de ajutor social pentru încălzirea locuinței prezintă un **trend descendent**, în ultimul an ajungându-se la 124 familii beneficiare.

În anii 2008 și 2009, toate familiile care au făcut cerere de ajutor social pentru încălzirea locuinței au și beneficiat de acesta, chiar dacă numărul familiilor solicitante a fost cel mai ridicat din ultimii 7 ani.

	Ajutorul social acordat pentru încălzirea locuinței					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Număr familii care au făcut cerere de ajutor social pentru încălzire	499	543	530	207	178	126
Număr familii beneficiare de ajutor social pentru încălzire	478	543	530	174	170	124

5.8. Numărul de persoane beneficiare de alocația de susținere a familiei

Conform informațiilor oferite de Serviciul Public Local de Asistență Socială, numărul persoanelor care beneficiau de alocația de susținere a familiei a crescut în medie în perioada 2007 - 2010 cu **18.0%** anual.

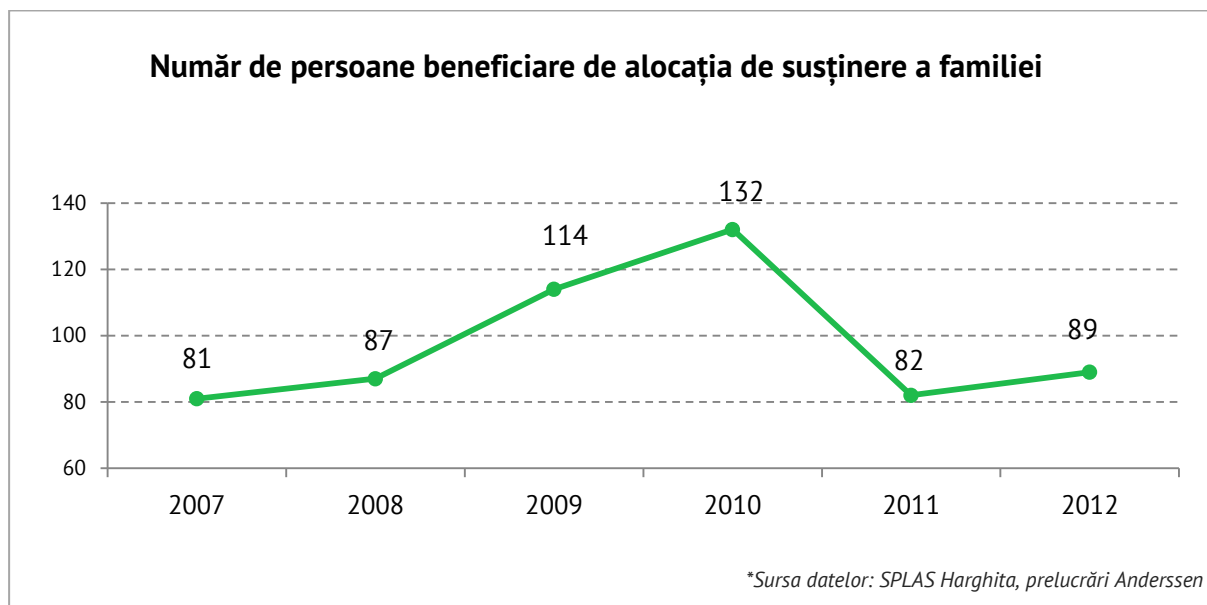
În perioada următoare, 2010 - 2012, acest fenomen a prezentat un **trend descendent**, de la **132 de persoane** care beneficiau de ajutor social sub forma unei alocații de susținere a familiei în anul 2010, la **89 de persoane**, în anul 2012.

Conform Legii 277/2010, modificată în 2012 și aplicată în 2013, familiile beneficiare de acest tip de alocație trebuie să se încadreze în condițiile stabilite de reglementările guvernamentale.

Persoane beneficiare de alocația de susținere a familiei

Anul	Nr. persoane
2007	81
2008	87
2009	114
2010	132
2011	82
2012	89

Situația de față a familiilor din comuna Tulgheș reflectă faptul că acestea beneficiază de ajutor social conform vechilor reglementări.

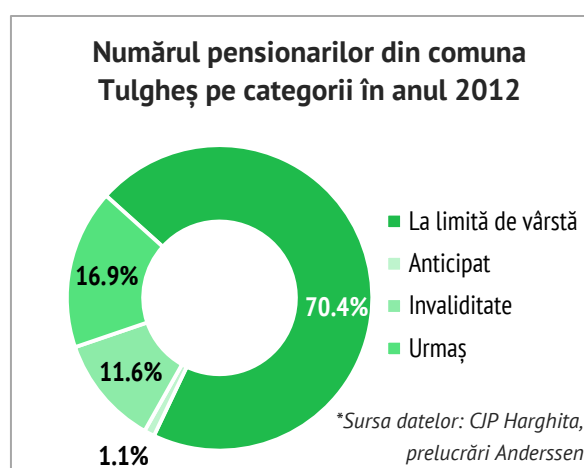
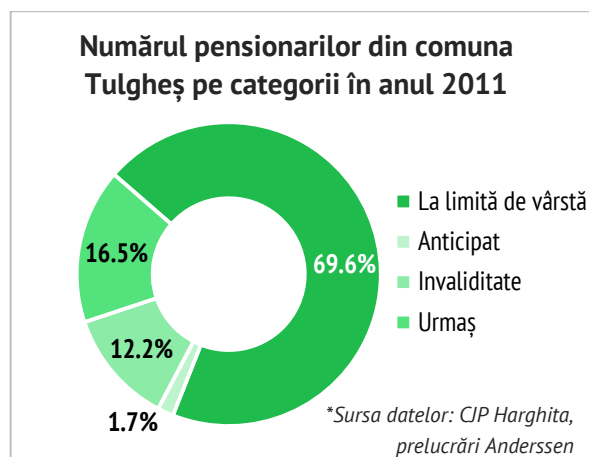
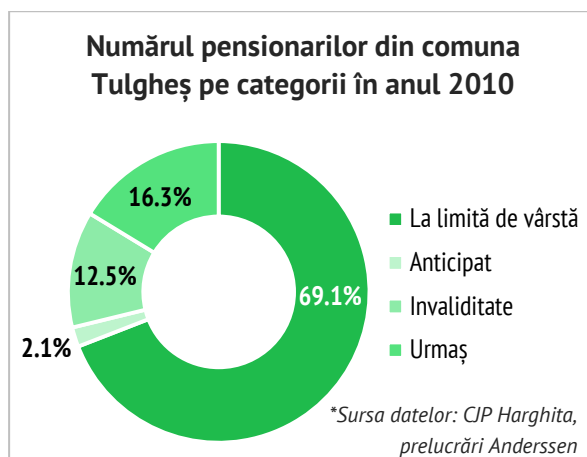
5.9. Numărul de pensionari la nivelul comunei Tulgheș

La nivelul comunei Tulgheș, în anul 2012, cea mai mare pondere s-a înregistrat în rândul persoanelor pensionate la limită de vârstă (70.4%), diferența fiind reprezentată de cele pensionate anticipat (1.1%), de cele cu pensie

de invaliditate (11.6%) și de cele cu pensie de urmaș (16.9%).

În comuna Tulgheș, numărul pensionarilor nu prezintă modificări semnificative în perioada 2010 - 2012, în anul 2012 numărul acestora fiind cu doar 5.6% mai scăzut decât în anul 2010.

Anul	Numărul pensionarilor din comuna Tulgheș pe categorii							
	La limită de vârstă	%	Anticipat	%	Invaliditate	%	Urmaș	%
2010	540	69.1%	16	2.1%	98	12.5%	128	16.3%
2011	530	69.6%	13	1.7%	93	12.2%	125	16.5%
2012	520	70.4%	8	1.1%	86	11.6%	124	16.9%

5.10. Numărul de pensionari la nivelul județului Harghita

În art. 78 din Legea 19/2000 se menționează că punctajul anual al asiguratului se determină prin împărțirea la 12 a punctajului rezultat în anul respectiv din însumarea numărului de puncte realizat în fiecare lună. Numărul de puncte realizat în fiecare lună se calculează prin raportarea salariului brut lunar individual, inclusiv sporurile și adaosurile, sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale, la salariul mediu brut lunar din luna respectivă, comunicat de Institutul Național de Statistică și Studii Economice.

Conform datelor furnizate de Casa Județeană de Pensii, evoluția pensionarilor în perioada 2007 - 2012 prezintă un trend ascendent în

ceea ce privește categoria pensionarilor de stat. În anul 2013, numărul acestora a înregistrat o scădere cu numai cu **0.2%** față de anul 2012.

La nivelul **comunei Tulgheș**, în anul 2010, numărul total al pensionarilor era de **782**, reprezentând **0.1%** din numărul total al pensionarilor din județul Harghita.

În anul 2012 la nivelul județului Harghita s-a înregistrat un total al pensionarilor de **73.280** din care **738 de pensionari** erau din comuna Tulgheș.

Se poate observa că valoarea pensiilor înregistrate pentru județul Harghita a suferit modificări în timp. În anul 2007, pensia medie de asigurări sociale era de **391 RON** pentru pensionarii de stat, ajungând în anul 2013 la **776 RON**.

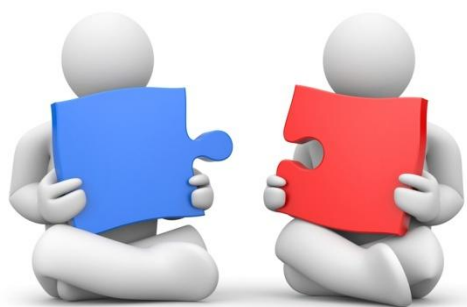
Numărul pensionarilor și pensia medie primită de către locuitorii din județul Harghita								
Categorii		Anul						
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Număr pensionari	Pensionari de stat	70.596	71.129	72.200	73.494	73.688	73.280	73.126
	Pensionari din fostul sistem de asigurări sociale ale agricultorilor	10.809	9.945	9.042	8.222	7.423	6.682	5.933
Pensia medie de asigurări sociale (RON)	Pensionari de stat	391	583	694	716	745	752	776
	Pensionari din fostul sistem de asigurări sociale ale agricultorilor	141	230	273	281	283	286	299

*Sursa datelor : CJP Harghita, prelucrări Anderssen

5.11. Familii cu risc social

Conform obiectivelor principale ale Strategiei Europa 2020, România intenționează să reducă numărul de persoane aflate în situație de sărăcie și excluziune socială cu 580.000 persoane până în anul 2020. Pentru îndeplinirea obiectivelor sunt necesare îmbunătățirea condițiilor de locuit, accesul la piața muncii, realizarea unei securități sociale de bună calitate, îmbunătățirea serviciilor de educație și sănătate.

Pentru a se oferi sprijin acestor familii aflate în situații cu risc social, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului are rolul de a consilia copii din aceste instituții sociale în centrele de zi disponibile la nivel local sau județean. Pentru aceasta, specialiștii din Compartimentul de Protecție a Copilului din comuna Tulgheș au rolul de a monitoriza situația acestor familii și de a raporta la nivel județean toate problemele care intervin pe parcurs, iar în ultimă fază se va interveni acolo unde este cazul.

Riscul de sărăcie sau excluziunea socială reprezintă un concept multidimensional cuantificat pe baza unui index compozit ce înglobează informația furnizată de trei măsuri statistice cu sau fără caracter temporar și anume: riscul de sărăcie, deprivarea materială severă și locuirea în gospodării cu nivel de activitate foarte redusă.

Familii cu risc social din comuna Tulgheș

Anul	Numărul de familii
2007	7
2008	7
2009	7
2010	7
2011	8
2012	9

**Sursa datelor: SPLAS Harghita, prelucrări Anderssen*

Conform datelor oferite de Serviciul Public Local de Asistență Socială a Județului Harghita, numărul familiilor cu risc social a prezentat un trend ascendent în perioada 2010 - 2012, existând 7 familii în această situație.

În anul 2012, existau 9 familii cu risc social la nivelul comunei Tulgheș, acestea fiind monitorizate de Compartimentul de Protecție a Copilului. Numărul acestora a crescut cu 28.6% față de anul 2007.

5.12. Numărul de cantine sociale și beneficiarii din Județul Harghita

Conform datelor furnizate de Direcția Județeană de Statistică Harghita, în perioada 2007 - 2010 au existat 2 cantine sociale pe toată raza județului. În anul 2011, s-a mai înființat o astfel de cantină, principalul motiv fiind creșterea persoanelor defavorizate din punct de vedere financiar care au solicitat servicii de asistență socială.

Cu toate acestea, în anul 2011 numărul beneficiarilor a scăzut considerabil comparativ cu anul 2010 (65.9%).

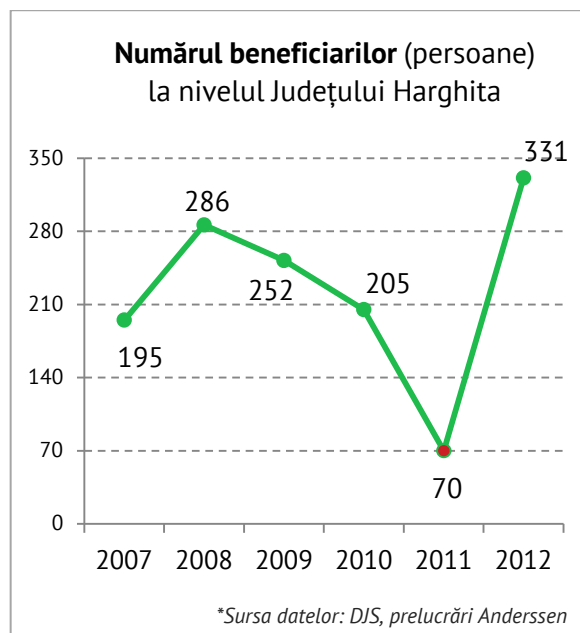
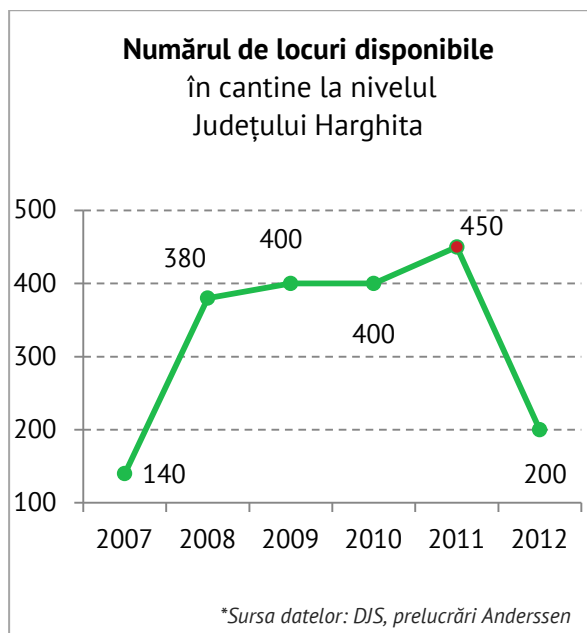
În acest an 70 de persoane au beneficiat de serviciile cantinelor sociale, chiar dacă acestea aveau o capacitate de 450 de locuri.

În anul 2007, 195 de persoane au beneficiat de serviciile cantinelor sociale de pe raza județului, deși capacitatea maximă a acestora a fost de doar 140 locuri.

Aceeași situație s-a întâlnit și în anul 2012 când numărul beneficiarilor a depășit capacitatea maximă a cantinelor sociale.

Cantine sociale la nivelul județului Harghita

	Anul					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Număr cantine	2	2	2	2	3	3
Capacitate (locuri)	140	380	400	400	450	200
Beneficiari (persoane)	195	286	252	205	70	303

5.13. Numărul copiilor aflați în plasament familial

Plasamentul familial este o încercare de a crea un mediu pozitiv atât pentru copil, cât și pentru reabilitarea familiei. Dintre categoriile de copii care pot fi introduși în plasament fac parte:

- ✓ copiii neglijanți sau expuși abuzurilor din partea părinților;
- ✓ copiii din familiile incapabile de a face față problemelor cu care se confruntă.

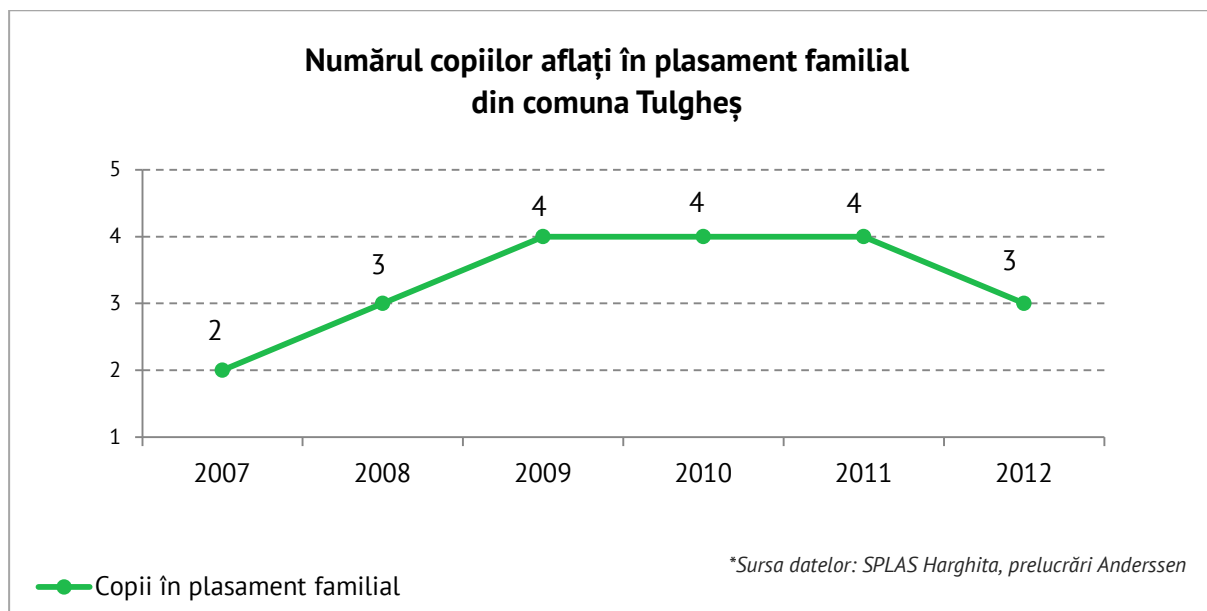
Astfel, persoanele specializate care pot avea în grijă copii din familiile defavorizate sunt atât **asistenții sociali** cât și **asistenții maternali**.

O altă soluție este reprezentată de **adoapțiile** către familii care își doresc să aibă în grijă și să fie responsabili pentru conduita pe care o vor avea acești copii.

Copii aflați în plasament familial din comuna Tulgheș

Anul	Numărul de copii
2007	2
2008	3
2009	4
2010	4
2011	4
2012	3

În comuna Tulgheș, în anul 2012, existau **3 copii aflați în plasament familial**.

5.13.1. Numărul asistenților maternali profesioniști

Serviciul de asistență maternală asigură sprijinul copilului care necesită stabilirea unei măsuri de protecție ce impune creșterea, îngrijirea și educarea copilului de către un asistent maternal profesionist. Această protecție include și plasarea copilului în regim de urgență.

De asemenea, acest serviciu de asistență maternală este subordonat Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, iar în cazul acesta Compartimentului de Protecție a Copilului, Tulgheș.

Conform informațiilor de la Serviciul Public Local de Asistență Socială Harghita, în comuna Tulgheș nu există asistenți maternali profesioniști.

Luând în considerare numărul copiilor aflați în plasament de tip familial din **perioada 2007 - 2012**, putem spune că este necesară prezența acestui tip de serviciu și la nivel de comună, nu numai la nivel județean.

Prin această măsură se urmărește monitorizarea și respectarea drepturilor copiilor din comuna Tulgheș raportat la nivel național și european.

Astfel, acești asistenți maternali vor avea rolul de a proteja copiii și tinerii separați de părinți pentru o perioadă determinată până la reîncercarea de a-i integra în familia lor naturală, respectiv cea adoptivă. Asistenții maternali sunt responsabili pentru comportamentul și conduita lor în perioada de îngrijire determinată, aceștia luând un model de familie corespunzător.

Beneficiarii cu prioritate în acest demers sunt copii cu vârsta **între 0 - 2 ani**.

De asemenea, atribuțiile asistenților maternali trebuie să includă creșterea, educarea, îngrijirea copiilor pentru o dezvoltare armonioasă și asigurarea unui mediu sigur și stimulat. Printre obligațiile acestora se poate enumera și medierea și menținerea legăturii cu familia biologică, de proveniență. Aceștia sunt controlați periodic de Comisia pentru Protecția Copilului la nivel Județean.

6. STUDIU ASUPRA OPINIEI POPULAȚIEI CU PRIVIRE LA DEZVOLTAREA SOCIALĂ A COMUNEI TULGHEȘ

PRIMĂRIA TULGHEȘ
JUDEȚUL HARGHITA
2014

6.1. Metodologia cercetării

Cercetarea s-a constituit într-un studiu descriptiv, efectuat la fața locului, pe bază de sondaj de opinie asupra populației, realizat cu ajutorul unui chestionar cu întrebări închise și deschise.

Având în vedere caracterul exploratoriu al studiului, am realizat o anchetă pe bază de chestionar. La baza constituirii chestionarului a stat ancheta realizată cu factorii decidenți din Administrația Publică Locală (primărie, poliție, școală, reprezentanții mediului sanitar) și Județeană (ANAF, ORC, MEDIU, ISJ). Pe baza rezultatelor obținute în cadrul anchetei am structurat câteva domenii pe care le-am operaționalizat într-o serie de itemi închisi cât și o serie de itemi deschisi.

Structura chestionarului se bazează pe 6 secțiuni după cum urmează:

- **Secțiunea 1. Aspecte generale** - se referă la privirea de ansamblu a cetățenilor asupra habitatului în care trăiesc.
- **Secțiunea 2. Infrastructura. Infrastructură de utilități. Protecția mediului – particularități** - se referă la situația actuală în care se află infrastructura pe fiecare dintre domeniile sectoriale majore reprezentate la nivelul comunei.
- **Secțiunea 3. Teren agricol. Activitate agricolă** - se referă la situația actuală în care se află sectorul cel mai puternic reprezentat în cadrul comunității, și anume, sectorul agricol.
- **Secțiunea 4. Dezvoltare socială – particularități** - se referă la modul în care

comunitatea locală percepe nivelul de trai al cetățenilor.

- **Secțiunea 5. Administrația Publică Locală** - se referă la modul în care comunitatea locală percepe intervențiile Administrației Publice Locale și așteptările referitoare la acțiunile și demersurile pe care ar trebui să le promoveze.

- **Secțiunea 6. Date socio demografice** - se referă la caracterizarea profilului cetățeanului Comunei Tulgheș.

Avantajele acestei metode alese sunt următoarele:

- Asigură contactul direct cu respondenții, ceea ce crează cadrul propice discuțiilor degajate și sincere;
- Asigură confidențialitatea răspunsurilor dat fiind faptul că nu se cunoaște cine este respondentul;
- Asigură o bună prelucrare a datelor și mărește viteza de lucru prin faptul că acestea sunt introduse direct într-o bază de date, ce permite realizarea de verificări încrucișate și multiple.

6.1.1. Eșantionare

În calculul eșantionului am pornit de la structura populației celor 4 sate. Eșantionul este unul stratificat; în calculul straturilor s-a ținut cont de următoarele criterii: apartenența la gender (sex), localitate, vârsta (populația peste 18 ani). S-a calculat un grad de reprezentativitate cu o eroare medie de 3.5% de unde a reieșit un număr de **170 de unități de eșantionare**. Repartiția pe sate s-a făcut proporțional cu numărul de locuitori conform Recensământului din 2011.

Instrumentul de cercetare a fost realizat de către un consultant cu experiență semnificativă în elaborarea de strategii de dezvoltare și cercetări de marketing, tocmai pentru a putea fi conceput sub cerințele stricte ale dorinței de a crea imaginea de ansamblu asupra comunității. A fost atins fiecare segment sectorial reprezentat la nivel local. La acest nivel de unitate administrativ teritorială, informațiile și datele sunt limitate, și, în acest caz, o anchetă în rândul populației constituie o modalitate foarte utilă de fundamentare a auditului situației existente și a potențialului identificat în oglindă cu constrângerile existente.

În secțiunea „Anexe” a prezentului raport se regăsește instrumentul de cercetare (chestionarul).

Cotarea instrumentului de cercetare s-a efectuat în conformitate cu modul de realizare al instrumentului cercetării, cu

răspunsuri pe diferite scări de măsurare specificate clar în cazul fiecărei întrebări, conform conținutului.

6.1.2. Implementarea acțiunii

Grupul țintă. Grupul țintă s-a constituit din populația din Comuna Tulgheș. Chestionarul s-a propus a fi aplicat metodologic, conform pașilor aleși și în număr proporțional cu populația aferentă fiecărui sat component al Comunei Tulgheș.

Nivelul de încredere în răspunsuri. Studiul a fost realizat pe un eșantion ponderat de **170 de subiecți**, cu o marjă de eroare calculată de 3.5%, marjă medie folosită în studiile demografice pe populații adulte.

Locul aplicării. Aplicarea chestionarului s-a realizat individual prin administrare directă, chestionarul fiind organizat pe 4 pagini. Intervențiile s-au realizat în fiecare dintre satele componente ale comunei Tulgheș. Modul de aplicare al chestionarelor în terenul destul de întins ca arie geografică (a se urmări harta extras din PUG-ul valabil la această dată) a fost de tip comando, pe baza hărților special adaptate, extrase de pe Google Earth, conform celor prezentate în secțiunea „Anexe” a prezentului raport.

6.2. Rezultatele studiului

În continuare vor fi prezentate rezultatele studiului realizat la nivelul comunei Tulgheș, din Județul Harghita, în decembrie 2013.

Acest studiu include în total 6 secțiuni, din care s-au extras doar două secțiuni pentru realizarea prezentei strategii pentru dezvoltarea serviciilor sociale a comunei Tulgheș.

Eșantionul a fost reprezentativ totalului populației din comună, opinia persoanelor chestionate putând fi o soluție în implementarea proiectelor necesare la nivel comunal.

Din această perspectivă, s-au extras capitolele reprezentative pentru această strategie, și anume: **Dezvoltare socială-particularități** - se referă la modul în care comunitatea locală percepe nivelul de trai al cetățenilor; **Date socio demografice** - se referă la caracterizarea profilului cetățeanului Comunei Tulgheș.

În măsurarea indicatorilor socio-economici s-au luat în considerare următoarele:

- capacitatea populației de a-și găsi un loc de muncă pe termen lung, mediu și scurt;
- distanța la care populația ar fi dispusă să facă naveta pentru a-și asigura nevoile zilnice;
- opinia populației referitoare la comună ca loc de creștere și educare a copiilor;
- existența persoanelor plecate la muncă în străinătate și numărul de copii pe care aceștia îl au.

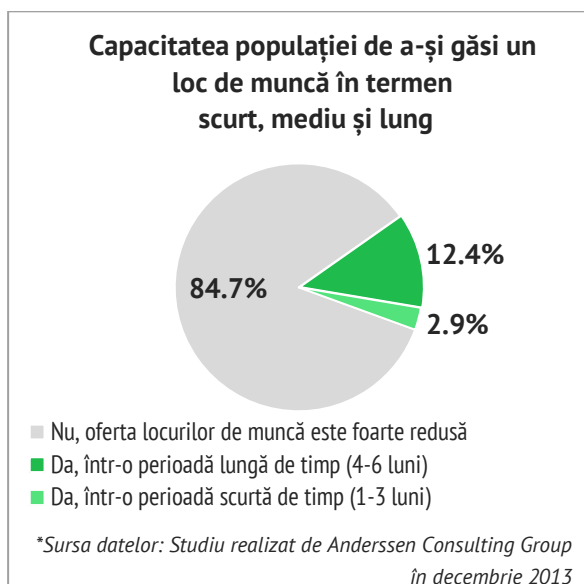
6.2.1. Capacitatea populației de a-și găsi un loc de muncă pe termen scurt, mediu și lung

Conform datelor obținute în urma studiului asupra opiniei populației din comuna Tulgheș, realizat în decembrie 2013, un procent ridicat din totalul populației (**84.7%**) consideră că **oferta locurilor de muncă din comună este foarte redusă**.

Doar **2.9%** din totalul populației consideră că își pot găsi un loc de muncă într-o perioadă scurtă de timp.

Capacitatea populației de a-și găsi un loc de muncă în termen scurt, mediu și lung

Nu, oferta locurilor de muncă este foarte redusă	84.7%
Da, într-o perioadă lungă de timp (4-6 luni)	12.4%
Da, într-o perioadă scurtă de timp (1-3 luni)	2.9%

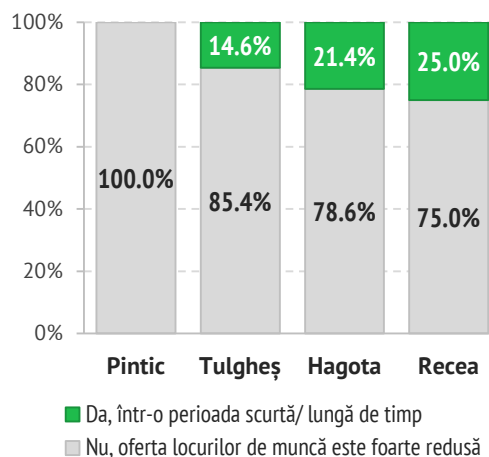

6.2.1.1. Capacitatea populației de a-și găsi un loc de muncă în termen scurt, mediu și lung în funcție de zonă

Potrivit studiului realizat în comuna Tulgheș, în decembrie 2013, se observă că toți locuitorii din satul Pintic consideră că **oferta locurilor de muncă existentă este foarte redusă**.

Un procent foarte ridicat se înregistrează și în satul de reședință, **85.4%** considerând că populația nu își poate găsi un loc de muncă într-o perioadă lungă/ scurtă de timp. Doar **14.6%** dintre localnicii satului Tulgheș consideră că își vor găsi un loc de muncă în mai puțin de 6 luni.

Capacitatea populației de a-și găsi un loc de muncă în termen scurt, mediu și lung în funcție de zonă

**Sursa datelor: Studiu realizat de Anderssen Consulting Group în decembrie 2013*

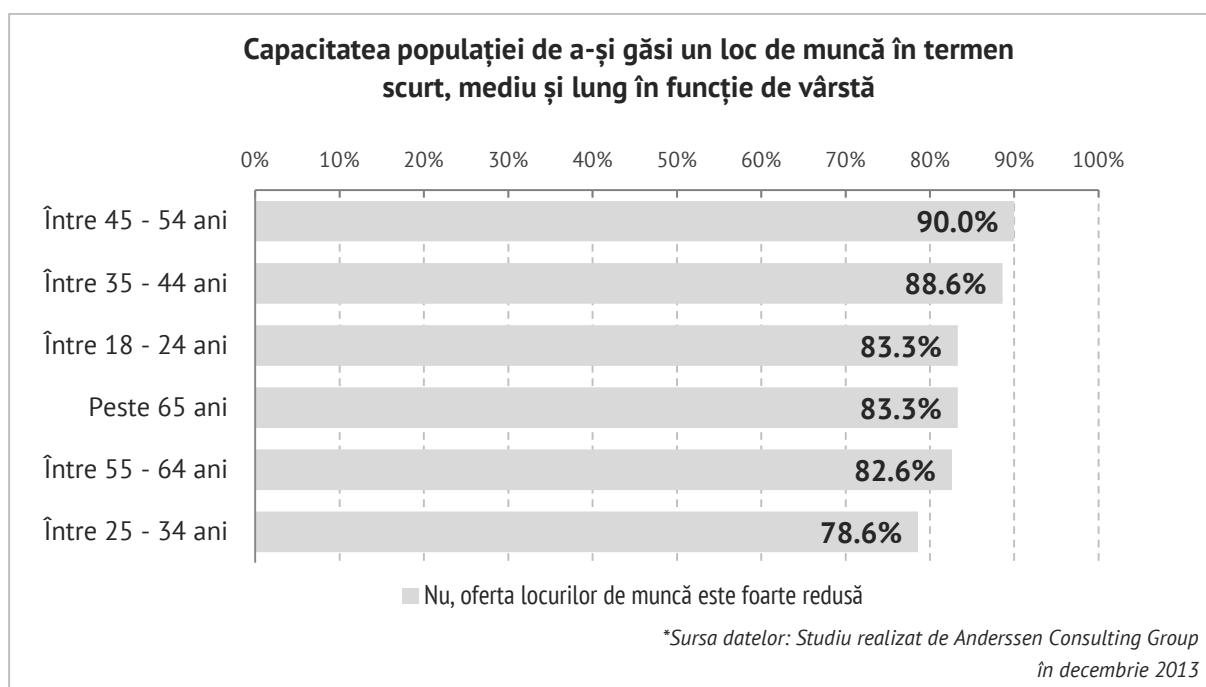
6.2.1.2. Capacitatea populației de a-și găsi un loc de muncă în termen scurt, mediu și lung în funcție de vârstă

Din punct de vedere al capacitații populației de a-și găsi un loc de muncă pe termen scurt, mediu și lung, se observă că indiferent de nivelul vârstei respondenții au afirmat că oferta locurilor de muncă este foarte redusă.

De asemenea, se observă că și persoanele tinere din comună, cu vârsta cuprinsă între 18 - 24 ani, consideră în proporție de **83.3%** că oferta locurilor de muncă este foarte redusă la nivelul acestei comune.

Cele mai mari procente au fost înregistrate la persoanele cu vârsta cuprinsă între 45 - 54 ani (**90.0%**) și la cele cu vârsta cuprinsă între 35 - 44 ani (**88.6%**).

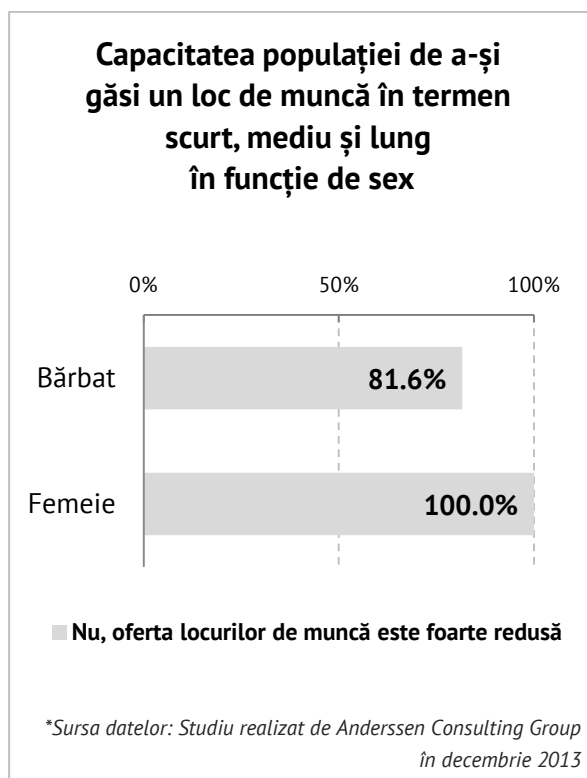
Persoanele vârstnice din comuna Tulgheș (peste 65 ani) sunt de părere că populația nu își poate găsi un loc de muncă într-o perioadă scurtă/ lungă de timp - **83.3%**.

5.2.1.3. Capacitatea populației de a-și găsi un loc de muncă în termen scurt, mediu și lung în funcție de sex

Conform studiului realizat, se observă că în comuna Tulgheș toate persoanele de sex feminin consideră că **oferta locurilor de muncă existentă este foarte redusă**.

Bărbații susțin acest lucru în procent de **81.6%**.

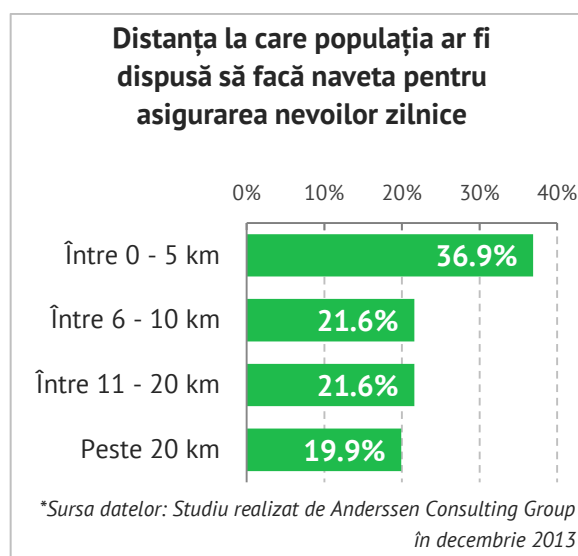
6.2.2. Distanța la care populația ar fi dispusă să facă naveta pentru asigurarea nevoilor zilnice

Potrivit studiului realizat în comuna Tulgheș, în decembrie 2013, cele mai multe persoane ar fi dispuse să facă naveta pe o distanță cuprinsă **între 0 - 5 km** pentru asigurarea nevoilor zilnice (**36.9%**).

Având în vedere faptul că oferta locurilor de muncă este foarte redusă, **19.9%** din totalul persoanelor ar fi dispuse să se deplaseze chiar și pe o distanță **mai mare de 20 km** pentru a obține un venit.

Distanța la care populația ar fi dispusă să facă naveta pentru asigurarea nevoilor zilnice

Între 0 - 5 km	36.9%
Între 6 - 10 km	21.6%
Între 11 - 20 km	21.6%
Peste 20 km	19.9%

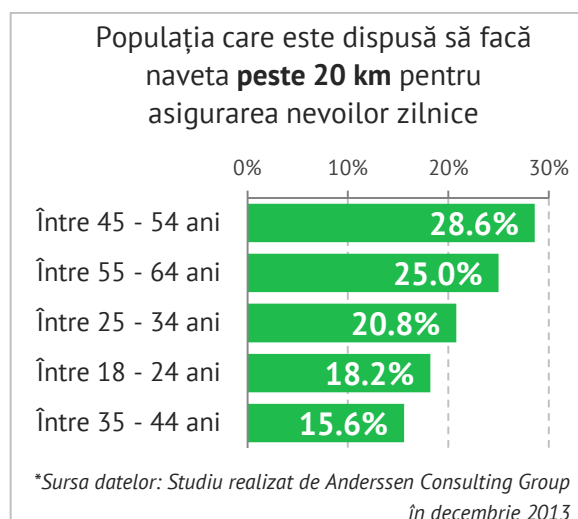
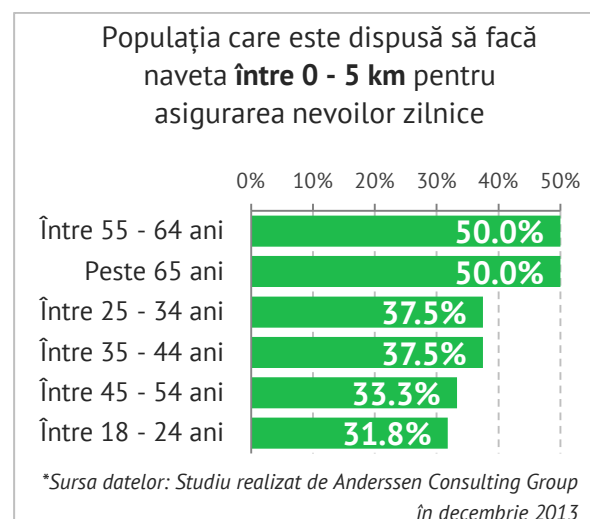
6.2.2.1. Distanța la care populația ar fi dispusă să facă naveta pentru asigurarea nevoilor zilnice în funcție de vârstă

Din punct de vedere al repartizării populației pe grupe de vârstă, se observă că marea majoritate este dispusă să se deplaseze pe distanțe mici (între 0 - 5 km) pentru a-și asigura nevoile zilnice.

De remarcat este faptul că există persoane care ar fi dispuse să se deplaseze și pe

distanțe mai mari de 20 km. Un procent ridicat este înregistrat în rândul persoanelor cu vârsta cuprinsă în intervalul 45 - 54 ani (28.6%) și în rândul celor cu vârsta cuprinsă între 55 - 64 ani (25.0%). Acest lucru se poate datora faptului că persoanele care se regăsesc între aceste intervale de vârstă sunt de regulă căsătorite și au copii, astfel nevoile zilnice sunt mai ridicate și populația este dispusă să facă eforturi mai mari pentru a-și asigura nevoile zilnice.

Vârsta respondentului pe interval	Distanța la care populația ar fi dispusă să facă naveta pentru asigurarea nevoilor zilnice			
	Între 0 - 5 km	Între 6 -10 km	Între 11 - 20 km	Peste 20 km
Între 18 - 24 ani	31.8%	27.3%	22.7%	18.2%
Între 25 - 34 ani	37.5%	12.5%	29.2%	20.8%
Între 35 - 44 ani	37.5%	25.0%	21.9%	15.6%
Între 45 - 54 ani	33.3%	23.8%	14.3%	28.6%
Între 55 - 64 ani	50.0%	12.5%	12.5%	25.0%
Peste 65 ani	50.0%	25.0%	25.0%	--

6.2.3. Opinia populației asupra comunei Tulgheș ca loc de creștere și educare a copiilor

În urma studiului realizat în decembrie 2013, cei mai mulți dintre respondenți (**71.2%**) au caracterizat comuna Tulgheș ca fiind un **loc bun** pentru creșterea și educarea copiilor.

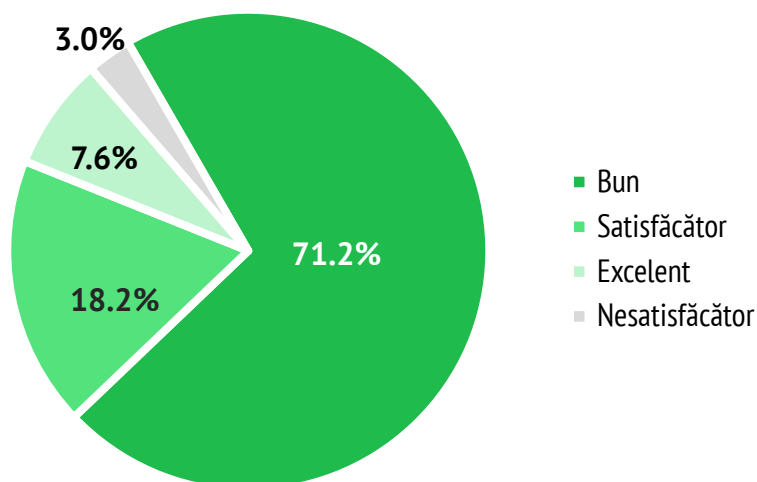
De asemenea, se poate observa că **18.2%** dintre respondenți au declarat că această comună este un **loc satisfăcător** pentru creșterea și educarea copiilor.

Opinia populației asupra comunei Tulgheș ca loc de creștere și educare a copiilor

Bun	71.2%
Satisfăcător	18.2%
Excelent	7.6%
Nesatisfăcător	3.0%

Doar **3.0%** din totalul persoanelor intervievate sunt de părere că această comună este un **loc nesatisfăcător** pentru creșterea și educarea copiilor.

Opinia populației asupra comunei Tulgheș ca loc de creștere și educare a copiilor

**Sursa datelor: Studiu realizat de Anderssen Consulting Group în decembrie 2013*

6.2.3.1. Opinia populației asupra comunei Tulgheș ca loc de creștere și educare a copiilor în funcție de zonă

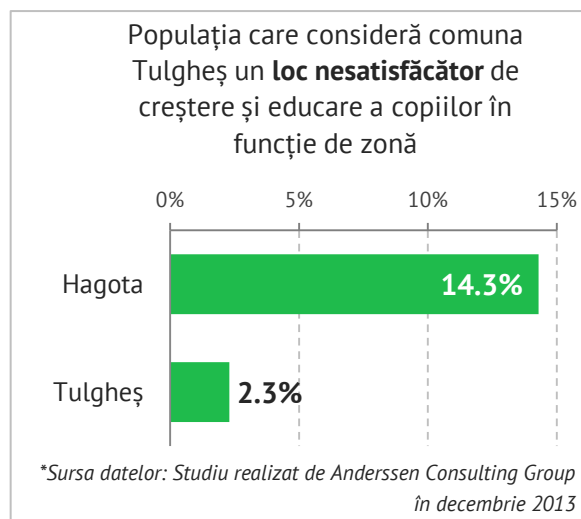
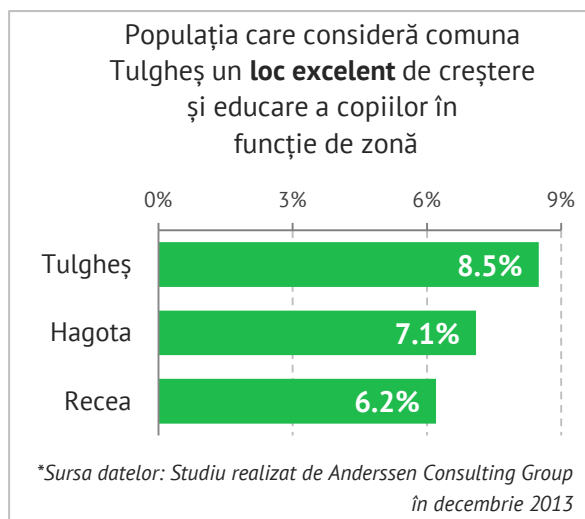
Conform studiului realizat, se poate observa că majoritatea persoanelor din toate cele patru sate ale comunei Tulgheș consideră că aceasta este un loc bun pentru creșterea și educarea copiilor.

Cei mai mulțumiți localnici de comună ca loc de creștere și educare a copiilor sunt **8.5%**

dintre cei din **satul Tulgheș**, **7.1%** dintre cei din **satul Hagota** și **6.2%** dintre cei din **satul Recea**. Aceștia consideră comuna Tulgheș un loc excelent pentru creșterea și educarea copiilor.

Dintre persoanele nemulțumite de comună, se evidențiază cele din **satul Hagota (14.3%)** și cele din **satul Tulgheș (2.3%)**.

Zona în care respondentul locuiește	Opinia populației asupra comunei Tulgheș ca loc de creștere și educare a copiilor în funcție de zonă			
	Excelent	Bun	Satisfăcător	Nesatisfăcător
Tulgheș	8.5%	73.0%	16.2%	2.3%
Recea	6.2%	68.8%	25.0%	--
Hagota	7.1%	57.2%	21.4%	14.3%
Pintic	--	70.0%	30.0%	--

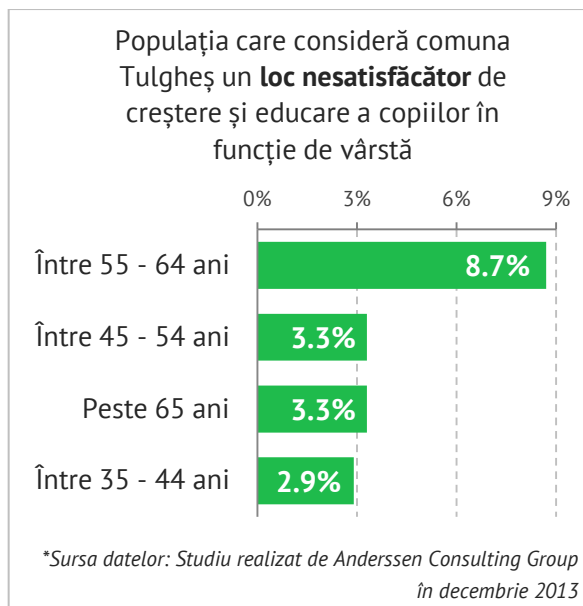
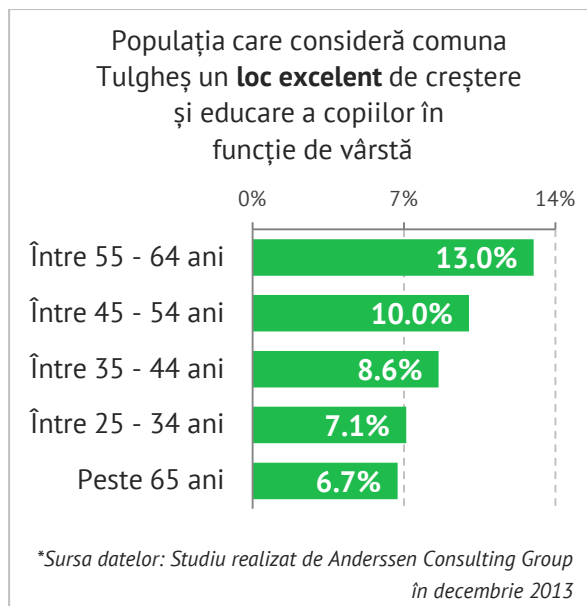
6.2.3.2. Opinia populației asupra comunei Tulgheș ca loc de creștere și educare a copiilor în funcție de vârstă

Din punct de vedere al repartizării populației pe grupe de vârstă, se observă că cele mai mulțumite persoane de comună ca loc de creștere și educare a copiilor sunt **13.0%** dintre cele cu vârsta cuprinsă în intervalul **55 - 64 ani**.

Cea mai mare parte a populației tinere este de părere că Tulgheș reprezintă un loc bun de creștere și educare a copiilor (**79.2%**). Aceeași opinie o are și populația cu vârsta **între 25 - 34 ani (82.1%)**.

Cele mai multe persoane care susțin că această comună este un loc nesatisfăcător pentru creșterea și educarea copiilor sunt cele cu vârsta **între 55 - 64 ani (8.7%)**.

Vârsta respondentului pe interval	Opinia asupra comunei Tulgheș ca loc de creștere și educare a copiilor			
	Excelent	Bun	Satisfăcător	Nesatisfăcător
Între 18 - 24 ani	--	79.2%	20.8%	--
Între 25 - 34 ani	7.1%	82.1%	10.8%	--
Între 35 - 44 ani	8.6%	77.1%	11.4%	2.9%
Între 45 - 54 ani	10.0%	66.7%	20.0%	3.3%
Între 55 - 64 ani	13.0%	47.9%	30.4%	8.7%
Peste 65 ani	6.7%	70.0%	20.0%	3.3%

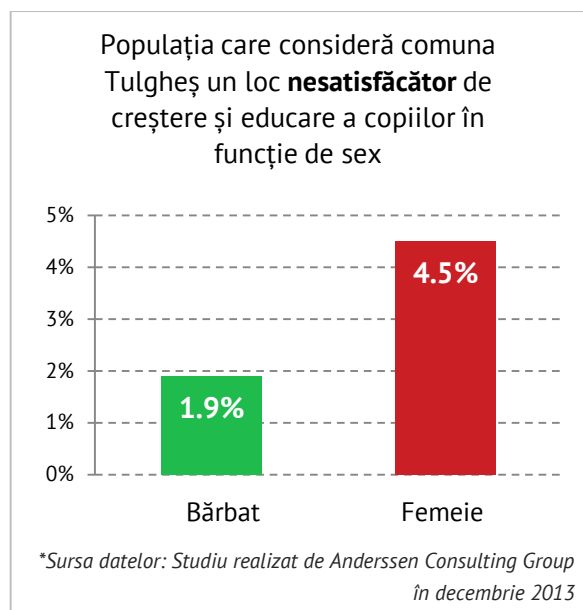
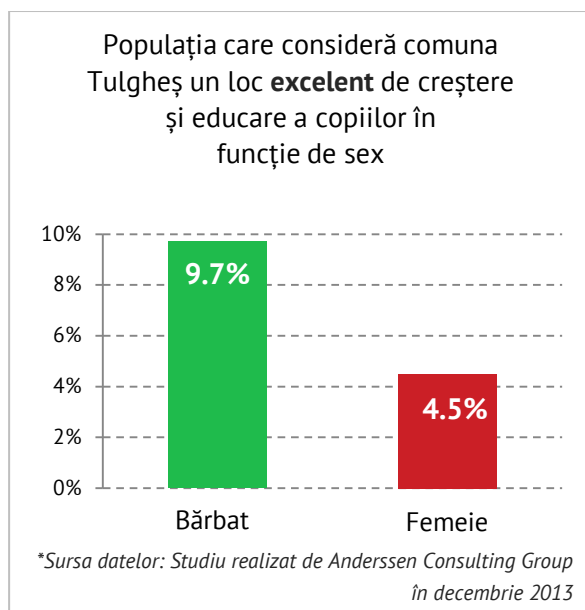
6.2.3.3. Opinia populației asupra comunei Tulgheș ca loc de creștere și educare a copiilor în funcție de sex

Din punct de vedere al repartizării pe sexe, atât **femeile** cât și **bărbații** caracterizează comuna Tulgheș ca fiind un **loc bun** pentru creșterea și educarea copiilor, în procent de **73.1%**, respectiv **69.9%**.

9.7% dintre **bărbați** caracterizează condițiile din comuna Tulgheș ca fiind **excelente** pentru copii. Aceeași opinie o au și **4.5%** dintre **femeile** de pe raza comunei.

Doar **1.9%** dintre **bărbați**, respectiv **4.5%** dintre **femei** consideră comuna un loc nesatisfăcător pentru creșterea și educarea copiilor.

Sexul respondentului	Opinia populației asupra comunei Tulgheș ca loc de creștere și educare a copiilor în funcție de sex			
	Excelent	Bun	Satisfăcător	Nesatisfăcător
Bărbat	9.7%	69.9%	18.5%	1.9%
Femeie	4.5%	73.1%	17.9%	4.5%

6.2.4. Grupuri defavorizate în comuna Tulgheș care necesită sprijin din partea Primăriei și a Autorităților Publice Locale

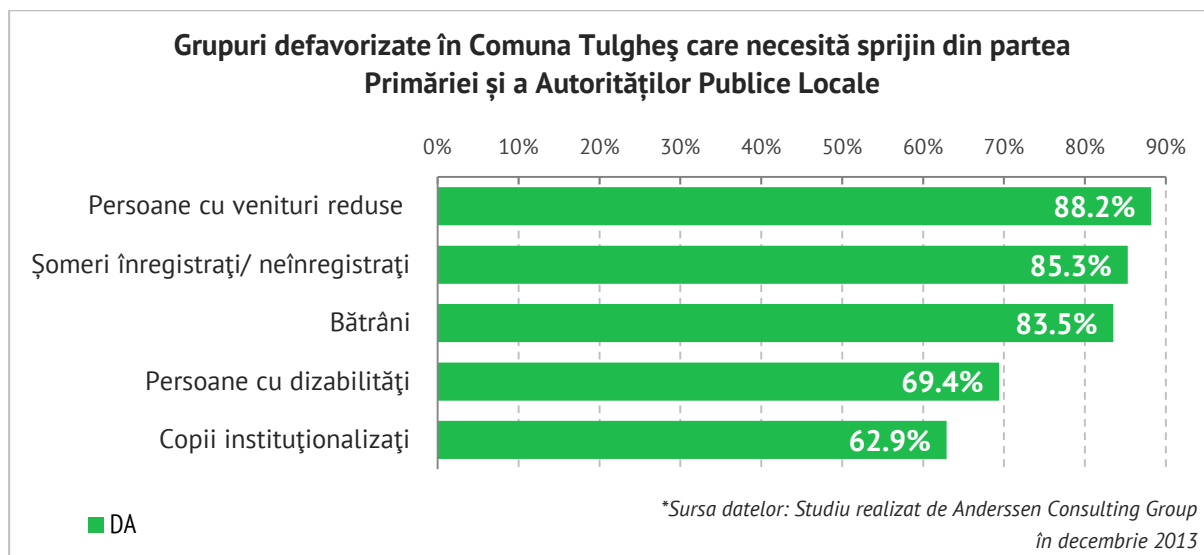
Potrivit studiului realizat în comuna Tulgheș, în decembrie 2013, cea mai mare parte a populației consideră că Primăria și Autoritățile Publice Locale sprijină grupurile defavorizate din comună, în special **persoanele cu venituri reduse (88.2%)**.

Procente ridicate se evidențiază și în rândul **șomerilor înregistrați sau neînregistrați (85.3%)**, **bătrânilor (83.5%)**, **persoanelor cu dizabilități (69.4%)**, dar și în rândul **copiilor instituționalizați (62.9%)**.

Majoritatea persoanelor care au răspuns la această întrebare susțin că Autoritățile Locale și Societățile Civile sunt solidare cu persoanele defavorizate.

Sprijinul acordat de Primărie și Autoritățile Publice Locale grupurilor defavorizate din comuna Tulgheș

	DA	NU
Bătrâni	83.5%	16.5%
Persoane cu dizabilități	69.4%	30.6%
Copii instituționalizați	62.9%	37.1%
Persoane cu venituri reduse	88.2%	11.8%
Șomeri înregistrați/ neînregistrați	85.3%	14.7%

6.2.5. Grupuri defavorizate care ar trebui sprijinite mai mult în viitor

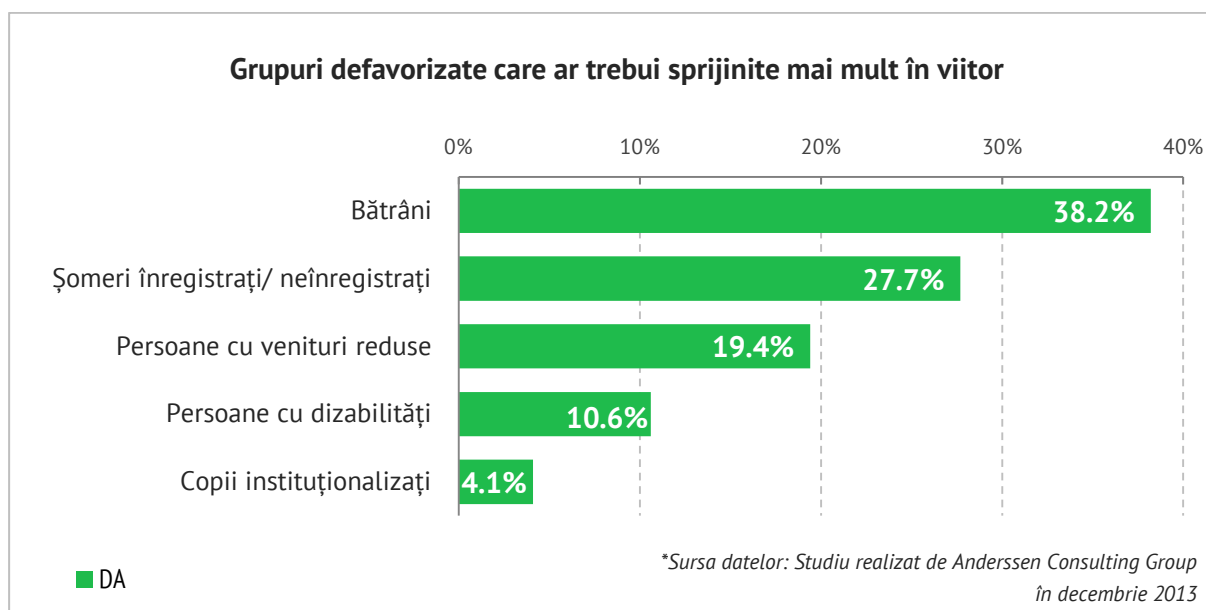
În ceea ce privește persoanele care ar trebui sprijinite mai mult în viitor, populația comunei Tulgheș consideră că **bătrânii (38.2%)** sunt cei care trebuie să fie susținuți de către Primărie și de Autoritățile Locale.

Cu toate că în prezent cetățenii consideră că persoanele cu venituri reduse au nevoie de sprijin, pe termen lung dau dovadă de solidaritate față de **persoanele vârstnice**.

Grupuri defavorizate care ar trebui sprijinite mai mult în viitor

Bătrâni	38.2%
Șomeri înregistrați/ neînregistrați	27.7%
Persoane cu venituri reduse	19.4%
Persoane cu dizabilități	10.6%
Copii instituționalizați	4.1%

27.7% dintre respondenți sunt de părere că un alt grup defavorizat care ar necesita ajutor este cel al **șomerilor înregistrați/neînregistrați**.

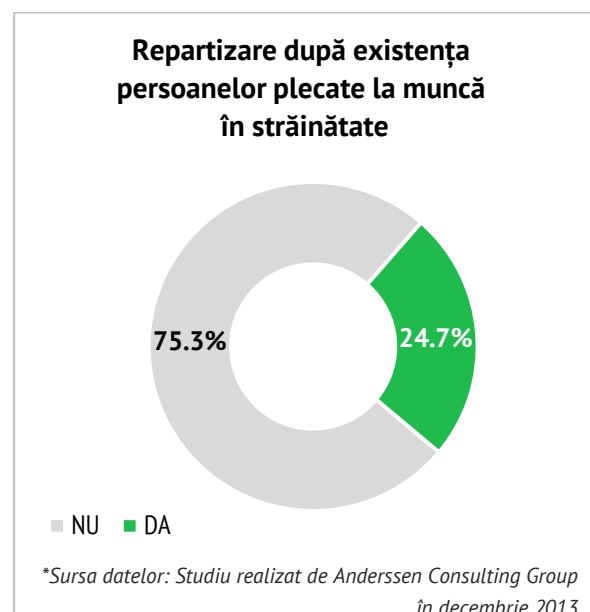
6.2.6. Repartizarea populației după existența persoanelor plecate la muncă în străinătate

În decembrie 2013, în comuna Tulgheș, **24.7%** reprezintă ponderea persoanelor plecate la muncă în străinătate.

Diferența este reprezentată de gospodăriile care **nu au persoane plecate să muncească în afara țării (75.3%)**.

Repartizare după existența persoanelor plecate la muncă în străinătate

NU	75.3%
DA	24.7%

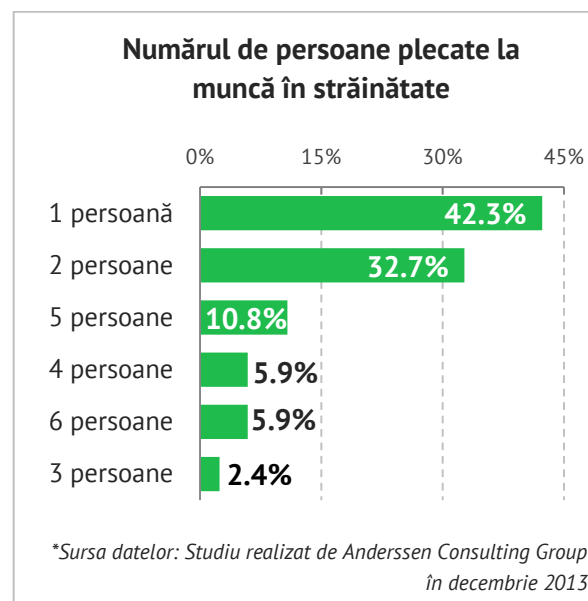

6.2.6.1. Numărul de persoane plecate la muncă în străinătate

Potrivit studiului realizat, se poate observa un procent ridicat de **42.3%**, în cazul gospodăriilor cu **un singur membru plecat la muncă în străinătate**, la o diferență de aproximativ 10 procente aflându-se gospodăriile cu două persoane plecate la muncă în străinătate.

Numărul de persoane plecate la muncă în străinătate

1 persoană	42.3%
2 persoane	32.7%
5 persoane	10.8%
4 persoane	5.9%
6 persoane	5.9%
3 persoane	2.4%

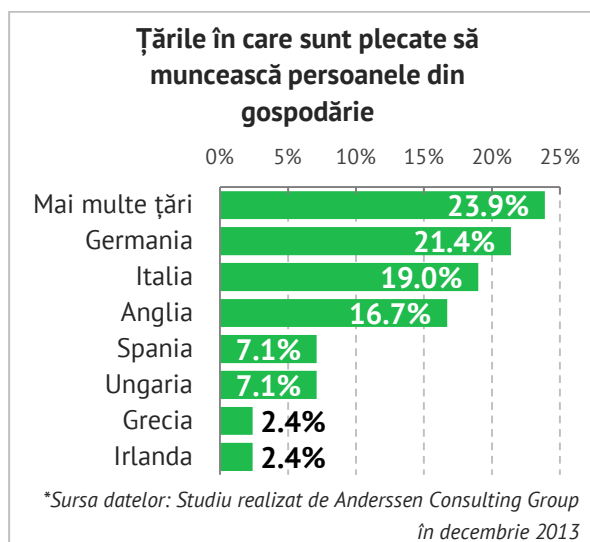
6.2.6.2. Țările în care sunt plecate să muncească persoanele din gospodărie

În comuna Tulgheș, ponderea gospodăriilor formate din mai multe persoane plecate să muncească în țări diferite este de **23.9%**.

De asemenea, se observă că locuitorii comunei Tulgheș au ales să plece la muncă în țări precum Germania (**21.4%**), Italia (**19.0%**), Anglia (**16.7%**), Spania (**7.1%**), Ungaria (**7.1%**), Grecia (**2.4%**) sau Irlanda (**2.4%**).

Țările în care sunt plecate să muncească persoanele din gospodărie

Mai multe țări	23.9%
Germania	21.4%
Italia	19.0%
Anglia	16.7%
Spania	7.1%
Ungaria	7.1%
Grecia	2.4%
Irlanda	2.4%

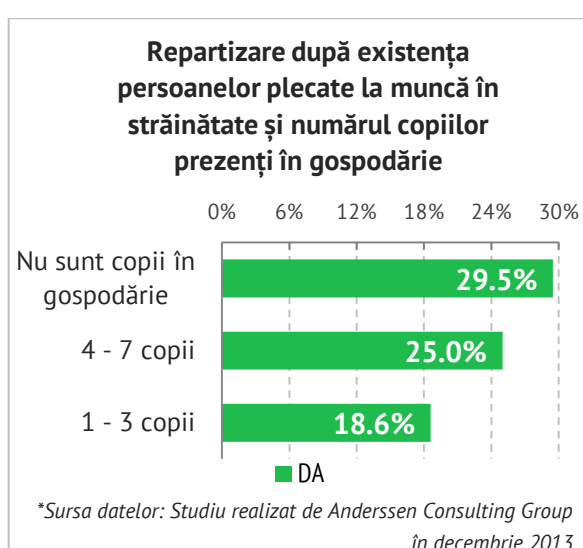

6.2.6.3. Repartizare după existența persoanelor plecate la muncă în străinătate și numărul copiilor prezenți în gospodărie

Conform studiului realizat la nivelul comunei Tulgheș se poate remarca faptul că cei mai mulți localnici care afirmă că au membri plecați la muncă în străinătate **nu au copii** (**29.5%**). De asemenea, în procent de **25.0%** din totalul localnicilor care afirmă că în gospodărie se află **4 - 7 copii**, **au membri plecați la muncă în străinătate**.

Repartizare după existența persoanelor plecate la muncă în străinătate și numărul copiilor prezenți în gospodărie

	DA	NU
Nu sunt copii în gospodărie	29.5%	70.5%
1 - 3 copii	18.6%	81.4%
4 - 7 copii	25.0%	75.0%
Peste 7 copii	--	0.6%

7. PRIORITĂȚI, POLITICI ȘI CADRUL JURIDIC

PRIMĂRIA TULGHEȘ
JUDEȚUL HARGHITA
2014

PRIORITĂȚI, POLITICI ȘI CADRUL JURIDIC

Ca efect al crizei economice, în 2010, rata sărăciei absolute nu a mai urmat curba descendentă din anii precedenți (2000-2009). Rata sărăciei absolute a avut o creștere mai rapidă în cazul copiilor (0-17 ani) și a tinerilor (18-23 ani) comparativ cu cea înregistrată pentru toate celelalte grupe de vârstă (dacă la persoanele cu vârstă peste 65 ani rata sărăciei a crescut cu doar 8.0% în 2010 față de 2009, în cazul copiilor rata a înregistrat o creștere de 29.0%). În plus, principala sursă de creștere a ratei sărăciei a fost cauzată de evoluțiile din mediul rural, ceea ce arată că discrepanța de bunăstare între urban și rural s-a accentuat.

Sărăcia în România prezintă o tendință de polarizare între câteva gospodării bogate cu un consum foarte ridicat și marea majoritate care se aglomerează în imediata vecinătate a pragului de sărăcie.

Politica socială a Uniunii Europene s-a schimbat în ultimul deceniu, recunoscând necesitatea ca domeniul reducerii sărăciei să fie abordat din perspectiva dezvoltării durabile. Astfel, Națiunile Unite, Uniunea Europeană și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică s-au implicat în elaborarea unui cadru care să definească conceptul de Responsabilitate Socială și să stabilească indicatorii prin care poate fi evaluat în mod transparent.

Documentele strategice europene definesc responsabilitatea socială ca fiind responsabilitatea organizațiilor publice și private față de impactul deciziilor și acțiunilor proprii asupra beneficiarilor direcți, asupra comunităților și a societății în general. Responsabilitatea socială este în strânsă legătură cu dezvoltarea durabilă, în sensul că privește obiective sociale, economice, de mediu, care sunt comune tuturor oamenilor.

Din această perspectivă a fost important ca Guvernul României să aprobe Strategia Națională de Promovare a Responsabilității Sociale 2011-2016, recunoscând că reducerea sărăciei este o problemă de etică și responsabilitate. MMFPSPV a susținut derularea primelor proiecte cu fonduri POSDRU destinate acestui domeniu. Incluziunea socială trebuie să fie realizată

În deplin acord cu principiile responsabilității sociale și cu bunele practici europene în domeniul dezvoltării durabile a capitalului uman, iar astfel de demersuri trebuie să constituie o prioritate la nivel național.

Prezenta strategie locală de asistență socială la nivelul Comunei Tulgheș este un document de viziune strategică pe termen mediu, care oferă coordonatele majore de acțiune în sprijinul protecției și promovării drepturilor copilului, a persoanelor cu handicap, a persoanelor vârstnice și a celor aflate în situații de risc, de excluziune socială. Aceasta cuprinde principiile de acțiune, obiectivele generale și specifice relevante la nivel local de asistență socială.

Cadrul legislativ internațional

- **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale** și a protocolelor adiționale la această convenție, ratificată prin Legea nr. 30/1994;
- **Carta socială europeană** revizuită, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificată prin Legea nr. 74/1999;
- **Convenția ONU** cu privire la drepturile copilului, ratificată prin Legea nr. 18/1990, republicată;
- **Protocolul facultativ la Convenția cu privire la drepturile copilului**, referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, semnat la New York la

6 septembrie 2000, ratificată prin Legea nr. 470/2001;

- **Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane**, adoptată la 3 mai 2005, deschisă spre semnare și semnată de România la Varșovia, la 16 mai 2005, ratificată prin Legea nr. 300/2006;
- **Convenția europeană asupra cetățeniei**, adoptată la Strasbourg la 6 noiembrie 1997, ratificată prin Legea nr. 396/2002;
- **Convenția de la Haga** din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, ratificată prin Legea nr. 100/1992;
- **Convenția europeană asupra recunoașterii și executării hotărârilor în materie de încredințare a copiilor și de restabilire a încredințării copiilor**, adoptată la Luxembourg la 20 mai 1980, ratificată prin Legea nr. 216/2003;

- **Convenția Organizației Internaționale a Muncii** nr. 182/1999 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor, adoptată la cea de-a 87-a sesiune a Conferinței Generale a Organizației Internaționale a Muncii la Geneva la 17 iunie 1999, ratificată prin Legea nr. 203/2000;

- **Memorandumul de înțelegere dintre Guvernul României și Organizația Internațională a Muncii** privind eliminarea muncii copilului, semnat la Geneva la 18 iunie 2002, aprobat prin Hotărârea nr. 1156/2002;

- **Convenția Organizației Internaționale a Muncii** nr. 105/1957 privind abolirea muncii forțate, ratificată prin Legea nr. 140/1998;

- **Convenții ale Organizației Internaționale a Muncii**, ratificate prin Decretul nr. 83/1975;

- **Convenția Națiunilor Unite** împotriva criminalității transnaționale organizate, a Protocolului privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, precum și a Protocolului împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, adoptate la New York la 15 noiembrie 2000, ratificată prin Legea nr. 565/2002;

- **Recomandarea nr. 19/2006 a Consiliului de Miniștri a Consiliului Europei** către statele membre, referitoare la politicile care vizează susținerea parentalității pozitive;

- **Recomandarea nr. 5/2005 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei** privind drepturile copiilor instituționalizați;

- **Recomandarea nr. 1286/1996 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei** privind o strategie europeană pentru copii;

- **Rezoluția nr. 97/1996** Consiliului Europei și a reprezentanților guvernelor țărilor membre în cadrul Consiliului privind Egalizarea Șanselor pentru Persoanele cu Handicap;

- **Regulile standard ale ONU** privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap adoptată cu ocazia celei de a 48-a sesiuni din 20 decembrie 1993 (Rezoluția 48/96);

- **Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități**, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 26 septembrie 2007;

- **Rezoluția Parlamentului European** din 26 noiembrie 2009 referitoare la eliminarea violenței împotriva femeilor (2010/C 285 E/07);
- **Rezoluția Parlamentului European** din 5 aprilie 2011 referitoare la prioritățile și structura unui nou cadru al politicii UE de combatere a violenței împotriva femeilor [2010/2209(INI)];
- **Convenția Consiliului Europei** privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Council of Europe Treaty Series - No. 210/2011).

Strategia Europa 2020

Cadrul legislativ național în domeniul asistenței sociale cuprinde:

- **Legea asistenței sociale** nr. 292/2011;
- **Legea nr. 272/2004** privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 273/2004** privind regimul juridical al adopției, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 197/2012** privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale;
- **Legea nr. 287/2009** privind Codul civil;
- **Legea nr. 134/2010** privind Codul de procedură civilă;

- **Legea nr. 286/2009** privind Codul penal al României, republicat, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 217/2003** pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- **Legea nr. 211/2004** privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 17/2000** privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- **Legea nr. 448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare;

- **Hotărârea Guvernului nr. 1.434/2004** privind atribuțiile și Regulamentul-cadru de organizare și funcționare ale Direcției generale de asistență socială și protecția copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- **Hotărârea Guvernului nr. 268/2007** privind aprobarea normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare;

- **Hotărârea Guvernului nr. 23/2010** privind aprobarea standardelor de cost pentru serviciile sociale;

- **Hotărârea Guvernului nr. 350/2012** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției și a Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului de coordonare de pe lângă Oficiul Român pentru adopții;

- **Hotărârea Guvernului nr. 49/2011** pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state;

- **Hotărârea Guvernului nr. 1.156/2012** pentru aprobarea Strategiei naționale și a Planului operațional pentru implementarea strategiei pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie pentru perioada 2013-2017;

- **Ordinul nr. 35/2003** privind aprobarea Standardelor minime obligatorii pentru protecția copilului la asistentul maternal profesionist;

- [Ordinul nr. 288/2006](#) privind aprobarea Standardelor minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției copilului;

- [Ordinul nr. 95/2006](#) pentru aprobarea Metodologiei de lucru privind colaborarea dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială/ persoane cu atribuții de asistență socială, în domeniul protecției drepturilor copilului;

- [Ordinul nr. 559/2008](#) privind aprobarea Standardelor specifice de calitate pentru centrele rezidențiale, centrele de zi și locuințele protejate pentru persoane adulte cu handicap;

- [Ordinul nr. 383/2004](#) al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei privind aprobarea standardelor de calitate pentru serviciile sociale din domeniul protecției victimelor violenței în familie;

- [Ordinul nr. 304/385/1.018/2004](#) al ministrului administrației și internelor, al ministrului muncii, solidarității sociale și

familiei și al ministrului sănătății privind aprobarea Instrucțiunilor de organizare și funcționare a unităților pentru prevenirea și combaterea violenței în familie.

În stabilirea priorităților, obiectivelor în asistență socială, la nivelul Comunei Tulgheș, care trebuie atinse în perioada 2014-2020, s-a ținut cont în primul rând de nevoile identificate în cadrul etapei de culegere a informațiilor, iar în al doilea rând și de [Strategia Europa 2020](#), care definește viziunea UE asupra economiei sociale de piață pentru secolul XXI.

ANDERSEN
ÎMPREUNĂ CONSTRUIM POVEȘTI DE SUCCES